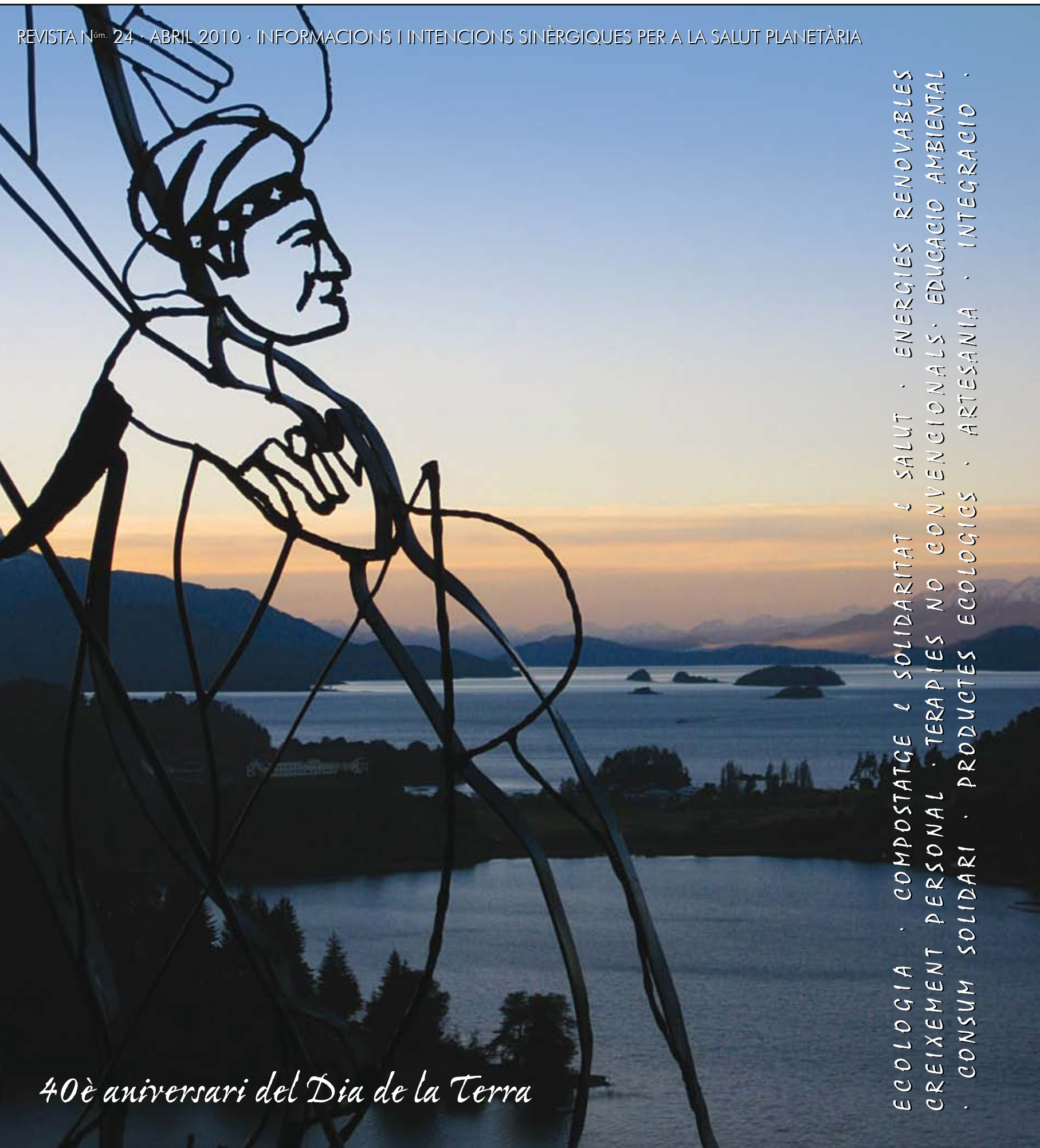

DIA DE LA TERRA

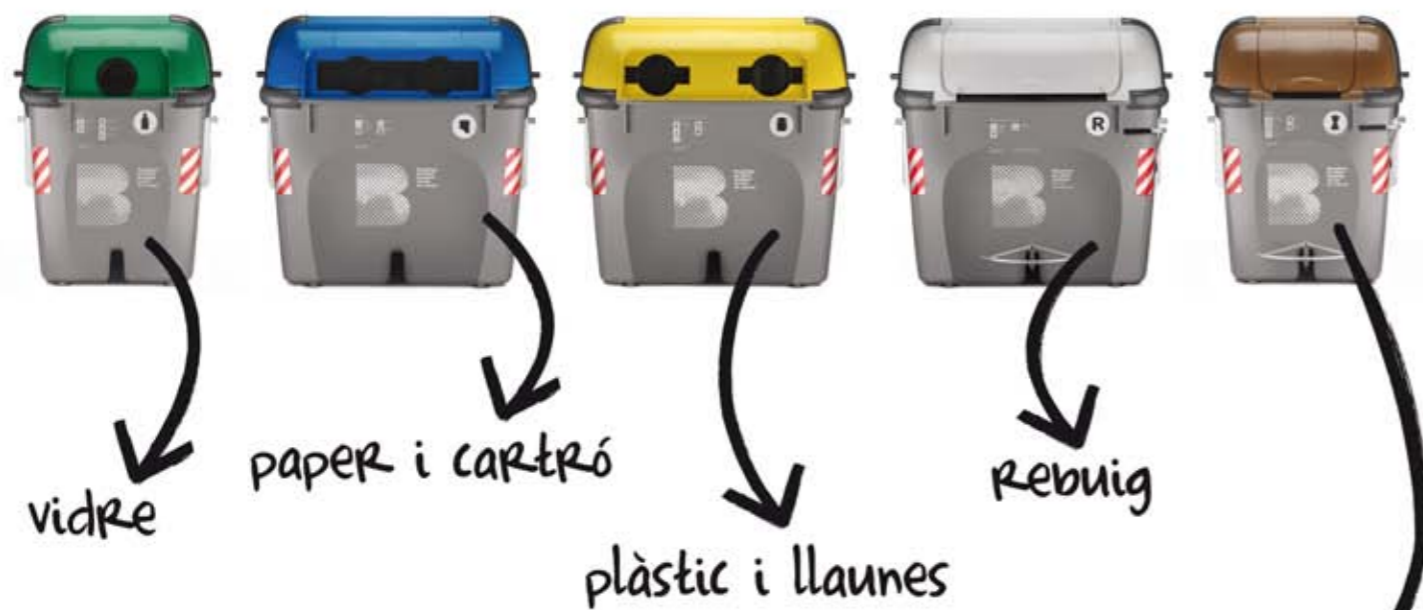
REVISTA N^{úm.} 24 · ABRIL 2010 · INFORMACIONS I INTENCIONS SINÈRGIQUES PER A LA SALUT PLANETÀRIA

ECOLOGIA · COMPOSTATGE I SOLIDARITAT I SALUT · ENERGIES RENOVABLES
CREIXEMENT PERSONAL · TERÀPIES NO CONVENCIONALS · EDUCACIO AMBIENTAL
· CONSUM SOLIDARI · PRODUCTES ECOLOGICS · ARTESANIA · INTEGRACIO ·

40è aniversari del Dia de la Terra

A Barcelona, ja tens un contenidor per a cada cosa

A casa, utilitza també el cubell marró per separar la **matèria orgànica**.

Vine a buscar el teu *kit* de recollida al **punt verd** més proper.

Inclou: un cubell domèstic, un paquet de bosses compostables, un receptor i un imant de frigorífic.

És gratuït!

Per a més informació
www.bcn.cat/mediambient

010 Establiment: 0,45 €. Cost/min: 0,06 €
Tarifat per segons. IVA inclòs
Horari: de dilluns a diumenge de 8 a 24 h

Barcelona
pel Medi
Ambient

i tu

ECOLOGIA PERSONAL, CREATIVITAT I ESPAIS SAGRATS

Fa ara 40 anys que es va proclamar el Dia de la Terra als Estats Units, i en fa 20 que ho vàrem fer a Catalunya. Hauria de ser innecessari dedicar un dia a recordar a la gent la importància de la Terra, l'espai sagrat on ens movem, vivim i ens nodrim. Però a causa del nostre egoisme, la nostra avarícia i la nostra ira hem deixat de respectar la Terra i totes les seves riqueses. Avui la família humana afronta un possible desastre: l'amenaça de la destrucció de la nostra llar, la Terra.

Segurament formes part del 5% privilegiat de tota la població mundial: disposes de telèfons, vehicles, casa, aigua i fas tres àpats al dia. Possiblement tens més roba de la que necessites. És un privilegi però també és una responsabilitat. I més en aquesta època de crisi, en què els bancs estan caient i l'economia sembla enfonsar-se.

La crisi és global; no només financera. I ens convida a la reflexió, a reavaluar on hem posat les nostres prioritats i fins a quin punt ens considerem responsables, com a consumidors, com a productors i com a ciutadans i ciutadanes que pertanyem al 5% privilegiat. Si volem justícia per a tothom i solidaritat amb tothom, l'estil de vida de molts de nosaltres a Occident és insostenible.

Podem aferrar-nos als nostres estils de vida, als nostres privilegis. Podem actuar des de la por i la inseguretat aferrant-nos a alguna cosa perquè tenim por a perdre. Perquè basem la nostra identitat en el poder, en els privilegis, en les nostres propietats. I perdre-ho implica una amenaça a la nostra autoestima i al nostre sentit d'identitat.

En èpoques de crisi les famílies dividides solen unir-se. Ara més que mai és quan necessitem unir-nos per a respondre a la crisi ecològica mundial. La necessitat immediata del canvi en l'activitat humana és innegable. Fer cas a aquesta crida o no depèn dels principis i valors que sostinguem i que siguin la base de les nostres decisions i accions. Reconeguem que l'arrel d'aquesta situació es troba en els valors i actituds inadequats que tenim. Són els que determinen la qualitat de l'activitat humana. Reconsiderem les nostres prioritats. Adoptem actituds, valors i estils de vida més curosos de cara a nosaltres, als altres i a l'entorn. No acabarà la pol·lució de la natura fins que posem fi a la pol·lució a les nostres ments i als nostres cors.

Per a canviar aquesta dinàmica del comportament humà necessitem confiança, creativitat i coratge. Anar cap a l'interior, saber reflexionar i deixar de buscar culpables fora. Assumir la responsabilitat.

Plantejem-nos unes preguntes fonamentals: quines són les nostres obligacions morals i espirituals com a individus, comunitats, nacions, cap al nostre entorn? Com comprenem la llei natural de la interconnexió i el seu vincle amb el desenvolupament sostenible? Quin és l'estil de vida que hem d'adoptar si volem ajudar a respectar els recursos del planeta i a reduir el desequilibri? Com podem recrear l'espai sagrat al món per resoldre el que s'ha de resoldre i així retornar al nostre estat natural de pau?

Potser és que hem d'aprendre a deixar anar, a no aferrar-nos; això és viure sense resistències, essent creadors i creadores de canvis constructius que provoquen millores i amplien els nostres horitzons. Per a tenir aquesta capacitat de resposta creativa i positiva cal equilibrar l'acció amb la introversió, el silenci i la meditació.

Amb aquesta creativitat passarem **d'un egosistema a un ecosistema**. En l'egosistema tot és sobre el jo i el que és meu: què puc obtenir? Què puc controlar? Com puc tenir més poder? En l'egosistema hem perdut la confiança. A l'egosistema li manca generositat; per això no existeix un lideratge autèntic ni creativitat. No permet que broti el poder del coneixement, de les competències, del talent ni de la motivació de cada col·laborador, perquè un està centrat en si mateix. Sense aquests poders no és possible la innovació en què hi hagi entusiasme, col·laboració i, sobre tot, risc per a assumir nous reptes. En l'ecosistema és tot sobre nosaltres i la col·laboració mútua per a un objectiu comú basat en la visió de respecte i amor per la Terra i tots els éssers que hi habiten. Si seguim alimentant l'egosistema com a cultura, mantindrem els problemes seriosos que qüestionen la nostra supervivència i, a més, continuarà la cultura de l'avarícia i la violència.

Què faràs per deixar d'alimentar l'egosistema i contribuir a crear un veritable ecosistema? Al llarg d'aquestes pàgines obtindràs diverses propostes per a aplicar avui mateix a la teva vida.

Miriam Subirana i Vilanova
Presidenta de l'Associació Dia de la Terra
Directora de l'espai Yesouisi

Per continuar avançant hem de reconèixer que, enmig d'una magnífica diversitat de cultures i formes de vida, som una sola família humana i una sola comunitat de la Terra amb un destí comú.

Responsabilitat universal

Per portar a terme aquestes aspiracions, hem de prendre la decisió de viure amb un sentit de la responsabilitat universal i d'identificar-nos amb la comunitat terrestre global, així com amb les comunitats locals. Som alhora ciutadans de diferents nacions i d'un sol món en el qual els àmbits local i global estan estretament vinculats. Tots compartim la responsabilitat pel benestar present i futur de la família humana i del món vivent en tota la seva amplitud. L'esperit de solidaritat humana i d'afinitat amb tota vida s'enforteix quan vivim amb reverència el misteri del ser, amb gratitud el do de la vida i amb humilitat el lloc que ocupa l'ésser humà a la natura.

Necessitem urgentment una visió compartida dels valors bàsics que donin un fonament ètic a la comunitat mundial emergent. Per tant, junts i amb esperança, afirmem els principis interdependents següents, per a un sistema de vida sostenible, com a fonament comú amb el qual s'haurà de guiar i valorar la conducta de les persones, les organitzacions, les empreses, els governs i les institucions transnacionals.

PRINCIPIS

I. RESPECTE I CURA DE LA COMUNITAT DE VIDA

1. Respectar la Terra i la vida en tota la seva diversitat.

a) Reconèixer que tots els éssers són interdependents i que tota forma de vida té valor, independentment de la seva utilitat per als éssers humans.

espècies. S'estan destruint les comunitats. Els beneficis del desenvolupament no es comparteixen equitativament i la distància entre rics i pobres creix constantment. La injustícia, la pobresa, la ignorància i els conflictes violents s'estenen arreu del món i són causa de grans patiments. Un augment de la població humana sense precedents ha sobrecarregat els sistemes ecològics i socials. Els fonaments de la seguretat global estan amenaçats. Aquestes tendències són perilloses, però no inevitables.

Els reptes futurs

L'elecció és nostra: o crear un partenariat per tenir cura de la Terra i els uns dels altres o arriscar-nos a destruir-nos a nosaltres mateixos i la diversitat de vida. Els nostres valors, institucions i estils de vida necessiten canvis fonamentals. Hem d'adonar-nos que, una vegada satisfetes les necessitats bàsiques, el desenvolupament humà significa primordialment ser més; no tenir més. Disposem del coneixement i la tecnologia per a proveir tothom i per a reduir els impactes sobre el medi ambient. L'emergència d'una societat civil global està creant noves oportunitats per a construir un món democràtic i humà. Els nostres reptes ambientals, econòmics, polítics, socials i espirituals estan interrelacionats i junts podem forjar solucions inclusives.

b) Afirmar la fe en la dignitat inherent a tot ésser humà i en el potencial intel·lectual, artístic, ètic i espiritual de la humanitat.

2. Tenir cura de la comunitat de vida amb enteniment, compassió i amor.

a) Acceptar que el dret a posseir, administrar i utilitzar els recursos naturals implica el deure de prevenir els danys ambientals i protegir els drets de les persones.

b) Afirmar que més llibertat, coneixement i poder implica més responsabilitat de promoure el bé comú.

3. Construir societats democràtiques que siguin justes, participatives, sostenibles i pacífiques.

a) Assegurar que les comunitats garanteixin en tots els àmbits els drets humans i les llibertats fonamentals i que ofereixin a tothom l'oportunitat de desenvolupar tot el seu potencial.

b) Promoure la justícia social i econòmica, i possibilitar que tothom atenyi una forma de vida segura i digna que sigui responsable ecològicament.

4. Preservar els fruits i la bellesa de la Terra per a les generacions presents i futures.

a) Reconèixer que la llibertat d'acció de cada generació està condicionada per les necessitats de les generacions futures.

b) Transmetre a les generacions futures valors, tradicions i institucions que fomentin la prosperitat a llarg termini de les comunitats humanes i ecològiques de la Terra.

Per a complir aquests quatre compromisos generals, cal:

II. INTEGRITAT ECOLÒGICA

5. Protegir i restaurar la integritat dels sistemes ecològics de la Terra, amb especial atenció a la diversitat biològica i els processos naturals que sustenten la vida.

a) Adoptar, en tots els àmbits, plans de desenvolupament sostenible i regulacions que facin de la conservació ambiental i la rehabilitació part integral de totes les iniciatives de desenvolupament.

b) Establir i salvaguardar reserves viables de la natura i la biosfera, incloent-hi terres verges i zones marines, per protegir els sistemes de suport a la vida de la Terra, mantenir la biodiversitat i preservar la nostra herència natural.

c) Promoure la recuperació de les espècies i els ecosistemes en perill.

d) Controlar i eradicar els organismes exògens o genèticament modificats que siguin perjudicials per a les espècies autòctones i el medi ambient, i prevenir la introducció d'aquests organismes perjudicials.

e) Administrar l'ús dels recursos renovables com l'aigua, el sòl, els productes forestals i la vida marina de forma que no se n'excideixin les possibilitats de regeneració i que es protegeixi la salut dels ecosistemes.

f) Administrar l'extracció i l'ús dels recursos no renovables, com

els minerals i els combustibles fòssils, de forma que se'n minimitzi l'esgotament i no es causin greus problemes ambientals.

6. Evitar danys com a millor mètode de protecció ambiental i, quan els coneixements són limitats, procedir amb precaució.

a) Actuar per evitar la possibilitat de produir danys ambientals greus o irreversibles, encara que el coneixement científic sigui incomplet o inconclusiu.

b) Exigir les proves pertinents a aquells que argumentin que una activitat proposada no causarà danys significatius i fer que les parts implicades siguin responsables dels danys ambientals.

c) Assegurar que la presa de decisions prevegi les conseqüències acumulatives, a llarg termini, indirectes, d'ampli abast i globals de les activitats humanes.

d) Prevenir la contaminació de qualsevol part del medi ambient i no permetre l'acumulació de substàncies radioactives, tòxiques o perilloses.

e) Evitar activitats militars que perjudiquin el medi ambient.

Hem de trobar els camins per harmonitzar diversitat i unitat, l'exercici de la llibertat i el benestar comú, els objectius a curt termini i a llarg termini. Tot individu, família, organització i comunitat hi té un paper vital.

7. Adoptar models de producció, consum i reproducció que salvaguardin les capacitats regeneratives de la Terra, els drets humans i el benestar comú.

a) Reduir, reutilitzar i reciclar els materials utilitzats en els sistemes de producció i consum i assegurar que els residus puguin ser assimilats pels sistemes ecològics.

b) Actuar amb moderació i eficiència en l'ús de l'energia i basar-se progressivament en les fonts d'energia d'origen renovable, com ara la solar i l'eòlica.

c) Promoure el desenvolupament, l'adopció i la transferència equitativa de tecnologies respectuoses amb el medi ambient.

d) Assimilar tots els costos ambientals i socials dels béns i serveis en el preu de venda i possibilitar que els consumidors puguin identificar els productes que compleixin les normes socials i ambientals més altes.

e) Assegurar l'accés universal a una sanitat que fomenti la salut reproductiva i la reproducció responsable.

f) Adoptar estils de vida que posin èmfasi en la qualitat de vida i la suficiència material en un món finit.

8. Impulsar l'estudi de la sostenibilitat ecològica i promoure l'intercanvi obert i una àmplia aplicació dels coneixements adquirits.

a) Donar suport a la cooperació científica i tècnica internacional sobre la sostenibilitat, amb especial atenció a les necessitats dels països en desenvolupament.

Hem d'unir-nos per crear una societat global sostenible basada en el respecte a la natura, els drets humans universals, la justícia econòmica i la cultura de la pau.

b) Reconèixer i preservar el coneixement tradicional i la saviesa espiritual en totes les cultures que contribueixen a la protecció del medi ambient i el benestar humà.

c) Assegurar que la informació de vital importància per a la salut humana i la protecció ambiental, inclosa la informació genètica, sigui de domini públic.

III. JUSTÍCIA SOCIAL I ECONÒMICA

9. Eradicar la pobresa com un imperatiu ètic, social i ambiental.

a) Garantir el dret a l'aigua potable, l'aire net, la suficiència alimentària, la terra incontaminada, l'habitatge i el sanejament segur, assignant-hi els recursos nacionals i internacionals que calguin.

b) Capacitar tots els éssers humans amb l'educació i els recursos necessaris per a garantir una forma de vida sostenible, i proporcionar la seguretat social i les xarxes de suport necessàries a aquells que no puguin sostenir-se per si mateixos.

c) Reconèixer els ignorats, protegir els vulnerables, servir aquells qui pateixen i proporcionar-los les possibilitats necessàries perquè desenvolupin les seves capacitats i segueixin les seves aspiracions.

10. Assegurar que les institucions i activitats econòmiques, en tots els àmbits, promoguin el desenvolupament humà de manera equitativa i sostenible.

a) Promoure la distribució equitativa de la riquesa dintre de les nacions i entre les nacions.

b) Augmentar els recursos intel·lectuals, financers, tècnics i socials dels països en desenvolupament i alliberar-los dels deutes internacionals onerosos.

c) Assegurar que tot comerç doni suport a l'ús sostenible dels recursos, la protecció ambiental i les normes laborals progressistes.

d) Requerir les corporacions multinacionals i els organismes financers internacionals perquè actuïn amb transparència pel bé públic i fer-los responsables de les conseqüències de les seves activitats.

11. Afirmar la igualtat i equitat de gènere com a prerrequisit per al desenvolupament humà sostenible i assegurar l'accés universal a l'educació, la sanitat i les oportunitats econòmiques.

a) Assegurar els drets humans a les dones i les nenes i acabar amb tota violència en contra d'elles.

b) Promoure la participació activa de les dones en tots els aspectes de la vida econòmica, política, civil, social i cultural com a membres iguals i de ple dret, prenedores de decisions, líders i beneficiàries.

c) Enfortir les famílies i garantir la seguretat i la cura de tots els seus membres.

12. Defensar el dret de tothom, sense discriminació, a un entorn natural i social que fomenti la dignitat

humana, la salut física i el benestar espiritual, amb especial atenció als drets dels pobles indígenes i les minories.

a) Eliminar la discriminació en totes les seves formes, com les basades en la raça, el color, el sexe, l'orientació sexual, la religió, la llengua i l'origen nacional, ètnic o social.

b) Afirmar el dret dels pobles indígenes a la seva espiritualitat, coneixements, terres i recursos i a les seves pràctiques vinculades a una forma de vida sostenible.

c) Honrar i donar suport als joves de les nostres comunitats, i capacitar-los per a exercir el seu paper essencial en la creació de societats sostenibles.

d) Protegir i restaurar llocs rellevants amb significat cultural i espiritual.

IV. DEMOCRÀCIA, NO-VIOLÈNCIA I PAU

13. Enfortir les institucions democràtiques en tots els àmbits i proporcionar transparència i responsabilitats en la governabilitat, participació en la presa de decisions i accés a la justícia.

a) Mantenir el dret de tothom a rebre informació clara i puntual sobre els temes ambientals i totes les activitats i plans de desenvolupament que puguin afectar-los o interessar-los.

b) Donar suport a la societat civil local, regional i global i promoure la participació significativa de tots els individus i organitzacions interessats en la presa de decisions.

c) Protegir els drets a la llibertat d'opinió, expressió, reunió pacífica, associació i dissenyament.

d) Instituir l'accés efectiu i eficaç a procediments judicials independents i administratius, incloent-hi les solucions i compensacions per danys ambientals i per l'ameaçada d'aquests danys.

e) Eliminar la corrupció en totes les institucions públiques i privades.

f) Enfortir les comunitats locals i capacitar-les perquè puguin tenir cura dels seus en-

torns propis, i assignar les responsabilitats ambientals als nivells de govern que les puguin portar a terme amb més efectivitat.

14. Integrar en l'educació formal i en l'aprenentatge al llarg de tota la vida les capacitats, els coneixements i les valors necessaris per a una forma de vida sostenible.

a) Proporcionar a tothom, especialment als nens i als joves, l'oportunitat de l'educació que els capaciti per a contribuir activament en el desenvolupament sostenible.

b) Promoure la contribució de les arts i les humanitats, així com de les ciències, en l'educació per a la sostenibilitat.

c) Intensificar el paper dels mitjans de comunicació en la presa de consciència entorn dels reptes ecològics i socials.

d) Reconèixer la importància de l'educació moral i espiritual per a viure de forma sostenible.

15. Tractar tots els éssers vius amb respecte i consideració.

a) Prevenir la crueltat amb els animals que encara es mantingui a les societats humanes, i protegir-los del patiment.

b) Protegir els animals salvatges dels mètodes de caça, trampa i pesca que causin un patiment extrem, prolongat o evitable.

c) Evitar o eliminar, fins a on sigui possible, la captura o destrucció indiscriminades d'espècies.

16. Promoure la cultura de la tolerància, la no-violència i la pau.

a) Encoratjar i donar suport a la comprensió mútua, la solidaritat i la cooperació entre tots els pobles i dintre i entre les nacions.

b) Implantar estratègies àmplies per prevenir els conflictes violents i utilitzar la col·laboració en la resolució de problemes per gestionar i resoldre conflictes ambientals i altres disputes.

c) Desmilitaritzar els sistemes nacionals de seguretat al nivell d'una postura de defensa no provocadora i utilitzar els recursos militars amb fins pacífics, inclosa la restauració ecològica.

d) Eliminar les armes nuclears, biològiques i tòxiques i d'altres armes de destrucció massiva.

e) Assegurar que l'ús de l'espai orbital i exterior doni suport al medi ambient i la pau.

f) Reconèixer que la pau és la totalitat creada per les relacions correctes amb un mateix, les altres persones, cultures i formes de vida, la Terra i el Tot del qual formem part.

EL CAMÍ CAP ENDAVANT

Com mai abans en la història, el destí comú ens crida a buscar un nou començament. Aquesta renovació és la promesa d'aquests principis de la Carta de la Terra.

ECOSERVEIS

XII FÒRUM DE L'ENERGIA SOSTENIBLE

Dia i hora: **dimarts 27 d'abril, de 10 a 21h**
 Lloc: **Espai Francesca Bonnemaison, Sala 'La Cuina'**
St. Pere Més Baix, 7, Barcelona
Activitat gratuïta

JORNADA D'AUTONOMIA DOMÈSTICA

10.00h *Presentació del XII FÒRUM DE L'ENERGIA SOSTENIBLE*
 Josep Puig, Barnagel

10.15h *El uso de los solardomésticos, innovar desde casa en la transición energética hacia el 100% renovables*
 Manolo Vilchez, director d'Alsol Tecnologías Solares, SL

11.00h *A les barricades solars! Com defensar el dret de fer-se energia neta un mateix*
 Jordi Miralles, president de Fundació Terra

11.45h *Pausa*

12.15h *Com reduir emissions reciclant la brossa orgànica a casa?*
 Eugeni Castejón, fundador i CEO de Compostadores

13.00h *Formació i difusió per una nova cultura energètica*
 Antoni Lloveras, formador en Energies Renovables d'Intiam Ruai, SL

13.45h *Sessió oberta de preguntes*

14.00h *Dinar*

XXIV CONFERÈNCIA CATALANA PER UN FUTUR SENSE NUCLEARS I ENERGÈTICAMENT SOSTENIBLE

LA REVOLUCIÓ DEL SEGLE XXI: AUTONOMIA ENERGÈTICA

17.00h *Obertura*

Josep Puig, Membre del GCTPFNN

17.15h *Passi del film 'Samsoe: the renewable island'*

17.45h *Samsoe: l'illa de les energies renovables (per confirmar)*

Soren Hermansen, Samsoe Energy Academy, Dinamarca

18.30h *La llei d'energies renovables a Alemanya*

Hans-Josef Fell, membre del Bundestag, vicepresident d'Eurosola, Berlin

19.15h *Proyecto de ley de Energías Renovables*

José Mª González Vélez, president de l'Asociación de Productores de Energías Renovables - APPA

20.00h *Debat*

Moderador Santiago Vilanova, periodista i president de l'associació Una sola Terra

20.45h *Cloenda*

Ramón Arribas, director CADS, Generalitat de Catalunya

Inscripcions al lloc web: www.energiasostenible.org

Grup de Científics i Tècnics per un Futur No Nuclear - GCTPFNN Apartat de Correus 10095
 E-08080 Barcelona, Catalunya - 93 268 06 07 E-mail: gctpfnn@energiasostenible.org

Organització

GCTPFNN

gctpfnn@energiasostenible.org

Barnagel

barnagel@energiasostenible.org

Ecoserveis

info@ecoserveis.net

Amb el suport de:

INFORSE

ELEKTRON

Energia solar /
 Mesura ambiental

Venda directa d'instruments de
 mesura ambiental i articles
 d'energia solar
 Vehicles elèctrics

www.tiendaelektron.com
 Farigola, 20 local 08023 Barcelona
 Tel.: 93 210 83 09 Fax: 93 219 01 07
 Horari: de 8.30 a 14h
 de dilluns a divendres

Si t'interessa
 el bioregionalisme
 l'ecologia profunda
 l'ecologia social
 l'ecofeminisme
 l'espiritualitat basada
 en la Terra

E-mail: avong@verds-alternativaverda.org

i si t'interessa
 l'ecologia política:

E-mail: info@verds-alternativaverda.org

www.verds-alternativaverda.org

Apartat de Correus 10017
 E- 08080 Barcelona - Catalunya

Per complir aquesta promesa, ens hem de comprometre a adoptar i promoure els valors i objectius d'aquesta Carta.

Això requereix un canvi de mentalitat i de cor. Requereix un nou sentit de la interdependència global i la responsabilitat universal. Hem de desenvolupar i aplicar imaginativament la visió d'una forma de vida sostenible en els àmbits local, nacional, regional i global. La nostra diversitat cultural és una preciosa herència i les diverses cultures trobaran les seves formes pròpies per concretar aquesta visió. Hem d'aprofundir i estendre el diàleg global que va generar la Carta de la Terra, ja que hem d'aprendre molt de la contínua cerca conjunta de la veritat i la saviesa.

La vida sovint implica tensions entre valors importants. Això pot comportar decisions difícils. Malgrat això, hem de trobar els camins per harmonitzar diversitat i unitat, l'exercici de la llibertat i el benestar comú, els objectius a curt termini i a llarg termini. Tot individu, família, organització i comunitat hi té un paper vital. Les arts, les ciències, les religions, les institucions educatives, els mitjans de comunicació, les empreses, les organitzacions no governamentals i els governs són cridats a oferir un lideratge creatiu. L'aliança entre governs, societat civil i empreses és essencial per a la governabilitat efectiva.

Amb l'objecte de construir una comunitat global sostenible, les nacions del món han de renovar el seu compromís amb

L'esperit de solidaritat humana i d'afinitat amb tota vida s'enforteix quan vivim amb reverència el misteri del ser, amb gratitud el do de la vida i amb humilitat el lloc que ocupa l'ésser humà a la natura.

les Nacions Unides, complir les seves obligacions sota els acords internacionals actuals i donar suport a la implantació dels principis de la Carta de la Terra mitjançant un instrument internacional legalment vinculant sobre el medi ambient i el desenvolupament.

Que el nostre sigui un temps que es recordi pel despertar a una nova reverència a la vida, la ferma resolució a aconseguir la sostenibilitat, i l'acceleració en la lluita per la justícia, la pau i la joiosa celebració de la vida.

ALLIBERAR L'IMAGINARI SOCIAL PER ALLIBERAR LES NOSTRES COMUNITATS

per Miguel Valencia*

Els pobles i les ciutats de Mèxic estan perdent ràpidament els seus camperols, els seus artesans i els seus savis, i, alhora, es ressenten per un ràpid augment en els seus nivells de violència, pobresa i manca de llocs de treball, com a conseqüència de l'augment desmesurat dels monocultius, la migració, el conreu i el tràfic de drogues, les maquiladores i els nous estils de vida. Els nostres pobles es converteixen en territoris sense poder, subjectes a poders sense territori. L'economia mundial domina ara la vida i l'economia dels nostres pobles i les nostres comunitats, que han perdut la capacitat de sostenir-se per si mateixes.

UNA GUERRA NO DECLARADA

A Mèxic, a tot arreu opera una mateixa força que debilita els nostres pobles, emmalalteix i mata els seus habitants, destrueix les nostres comunitats i es riu dels nostres béns comuns tradicionals. Ocasionalment, any rere any, la pèrdua dels fonaments de la seva vida: aqüífers, boscos, rius, llacs, mars. Constantment empobreix la fauna i la flora del nostre país. Aquesta força és la modernització. Es tracta d'una guerra no declarada contra la natura i els béns comuns dels pobles. En nom de la modernització els paisatges s'empobreixen pels monocultius de blat de moro, ordi, palmeres i, també, per la urbanització dispersa, pels canals, per les torres d'alta tensió. Els nostres pobles estan cada dia més envaïts per paviments, canonades, cotxes, sorolls, anuncis, franquícies comercials, botigues Walmart. Els camperols i la gent dels pobles observen impotents com es construeixen, en qüestió de pocs mesos, passos a desnivell, vies ràpides, grans aparcaments, enormes centres comercials, cases industrialitzades (tipus ARA, GEO). Veuen com les seves places,

voreres i parcs públics s'omplen d'ampolles, bosses de plàstic usades, pots d'alumini, impresos, peces metàl·liques o de plàstic usades, en poques hores.

El dissentiment social emergeix amb força al començament de la dècada de 1990, i, des del principi d'aquest segle, han tingut lloc a Mèxic més de 1.500 moviments locals de resistència: camperols, indígenes, dones, treballadors, veïns, ciutadans de totes les capes socials, han rebutjat la construcció d'aeroports, grans preses, carreteres, instal·lacions petrolieres, confinaments de residus tòxics, operacions mineres, extraccions d'aigua, línies de metro... Entre els moviments de més rellevància hi ha el poble de San Salvador Atenco, que va aturar la construcció del nou aeroport de la ciutat de Mèxic; Ignacio del Valle, el dirigent camperol d'aquest moviment, es troba en una presó d'alta seguretat condemnat a 112 anys de presó. El poble de Zimapán va aturar el confinament de residus perillosos; els ciutadans de San Luis Potosí han detingut les operacions d'una empresa minera canadenca a Cerro de San Pedro; camperols de les comunitats de La Parota, a Acapulco, han detingut el projecte d'una gran presa; pobles propers a Cuatro Ciénegas s'oposen de manera continuada a l'extracció d'aigua a la reserva ecològica del desert; també hi ha el moviment dels tretze pobles de Morelos contra la

urbanització dels seus camps de conreu de canya i arròs, i l'oposició dels camperols de Tláhuac envers la construcció de la línia 12 del metro en els aiguamolls i les terres de conreu d'aquesta zona de la ciutat de Mèxic. En els darrers anys, la major part dels dirigents dels moviments locals han patit ordres d'arrestament. Almenys cada quinze dies desapareix de manera misteriosa un dirigent local, o bé és trobat torturat i assassinat per persones desconegudes.

LA MANIPULACIÓ DE L'IMAGINARI SOCIAL

Durant moltes dècades, les imatges de cotxes nous, supercarreteres, grans preses, ponts, torres, passos a desnivell o cases als suburbis han devastat la ment de la major part del poble mexicà. I amb l'arribada de la globalització van ser introduïdes noves imatges de 'classe mundial', d'armament, viatges en creuers, cases contemporànies i moltes altres que van colonitzar la ment de bona part de les classes populars, mitjana i alta. El 'somni americà' i l'estil de vida dels europeus s'ha convertit en part integral de l'imaginari de la majoria dels mexicans. Tanmateix, aquestes imatges són darrere de l'impuls que destrueix els pobles de Mèxic i els seus tresors naturals. A partir de l'espectacle de la riquesa

neixen diverses fes o credos moderns que envaeixen no només Mèxic, sinó la major part de les persones a tots els països. Aquests nous credos poden ser resumits en els següents: Fe en el progrés, en el desenvolupament i en la modernització; Fe en la ciència i la tecnologia; Fe en el creixement econòmic; Fe en l'estat modern i en les institucions democràtiques. Com a conseqüència d'aquests credos moderns, la major part de la gent creu que no existeix vida digna a la Terra sense telèfons mòbils, *laptops*, aigua embotellada, cotxes, trens ràpids, avions... i que els diaris internacionals, les estacions de ràdio i les transmissions de televisió són essencials per a viure bé. I que no hi pot haver una societat pròspera sense abundants certificats escolars, graus universitaris i doctorats.

Amb l'aparició del pensament econòmic, durant la revolució epistèmica del segle XVIII, van néixer aquests credos contem-

L'economia funciona per mitjà de diversos sistemes i instruments dissenyats per tecnocientífics, els quals potencien el sistema dominant i degraden les ments de la gent.

poranis. Les noves tesis econòmiques van introduir la idea d'un món sense límits, sense fronteres, d'explotació il·limitada de la natura i de legitimitat de les activitats d'alt risc. En aquells dies, els estats moderns van perdre les nocions de l'escala, de les dimensions, de la proporció, dels límits, i van començar a protegir i a donar subsidis a les activitats industrials i al comerç internacional. En aquell segle es crearen les bases del nostre sistema legal, amb el propòsit de protegir els pirates, els banquers, les corporacions; després, la ciència i la tecnologia es varen convertir en els socis més importants de l'economia.

En els nostres dies, gairebé tot el món està implicat en una sola dimensió de la vida: la dimensió econòmica. L'*home unidimensional*, denunciat per Herbert Marcuse a la dècada de 1960, és present avui dia arreu, a tot el món. Els tecnocientífics realitzen en aquests dies experiments de molt alt risc, utilitzant energia nuclear, enginyeria genètica, nanotecnologia o robòtica, de forma tal que "converteixen els éssers humans en una espècie en perill d'extinció", d'acord amb Bill Joy, el gran científic americà de la computació. L'economia ha conquerit la ment de l'home modern i governa el sentit de la seva vida, les seves necessitats, els seus desitjos i les seves creences. La idea de l'escassetat, essencial per al pensament econòmic, satura el pensament modern. En els nostres dies, a causa del pensament econòmic, els estats i les multinacionals s'enfronten a un dilema shakesperiana: *créixer o no ser*. L'economia és darrere de la lletjor, el gigantisme, el canvi accelerat que ara domina el món modern.

Sistemes com els estats, organitzacions mundials, bancs centrals, operacions financeres, llocs de treball, escoles, universitats, hospitals, mitjans de comunicació, negocis agrícoles, turisme, transport; instruments com els cotxes, els avions, Internet o els telèfons

mòbils pertorben la conducta humana i produeixen canvis profunds en els valors, les creences, els desitjos, les necessitats. En aquest procés, certs canvis en la ment humana canvien la percepció de la realitat: l'individu se sent estrany davant la seva comunitat, la societat o el món. Els individus alienats pels sistemes i els instruments *desitgen tenir més coses, més grans i més de pressa*, i són els individus més influents. Els sistemes faciliten, per descomptat, la 'lliure elecció', però en un món sense gent. Inculquen l'esperit competitiu, la recerca del profit propi, el gust pels estris tecnològics. Estimulen l'anonimat, el conformisme, les addiccions, el consumisme, el servilisme, la subordinació, el desarrelament, el desencant. Indueixen l'allunyament respecte a la natura, la vida dispendiosa, els intercanvis sòrdids, el menyspreu pel treball manual, l'amor per les jerarquies, el desdeny vers l'espontaneïtat. Converteixen el treball en una addicció i el consum en el fonament de la vida. Els tecnosistemes potencien el sistema dominant i degraden les ments de la gent. *La colonització de l'imaginari social modern és sistèmica*. Evidentment, aquests sistemes econòmics estan en contra de l'ordre natural i de la convivència humana; converteixen la pobresa en misèria i produeixen la terrible violència que envaeix el món; també impulsen la destrucció de la natura.

Les escoles ensenyen els grans avantatges de la productivitat i com tornar-se un consumidor disciplinat; ensenyen com viure en una servitud i insatisfacció permanents. No només la Coca-Cola o el cotxe són addictius; també les escoles i les clíniques poden tornar-se una droga. Com va dir Ivan Illich, "*l'opi de les escoles és més poderós que el de les velles religions*". Els mitjans de masses desinformen sistemàticament la població per mitjà d'un excés d'informació; la combinació de la desinformació amb la publicitat política i comercial produeix

La manipulació de l'imaginari social per mitjà dels programes de desenvolupament i la globalització ha tingut repercussions tràgiques. Els nostres pobles i les nostres ciutats moren a causa del desenvolupament intens.

deformació, propaganda i manipulació. Com el virus de la sida, l'escola destrueix les defenses immunitàries; i, tal com ho fan els traficants de drogues, la publicitat crea noves necessitats. La feina quotidiana és cada dia més abstracta i requereix més hores; colonitza intensament l'imaginari. La situació de trobar-se a l'atur és percebuda com una culpa personal, no com una tara del sistema, la qual cosa condueix a la paràlisi i a la destrucció individual i social. En la nova societat de consum, tal com diu Zygmunt Bauman els individus promouen un producte simultàniament: ells mateixos són el producte que promouen; ells són el consumidor, el gerent de vendes, el venedor i l'article que es ven. Els exàmens que han d'aprovar les persones avui dia

per a tenir accés a les posicions socials de major reconeixement exigeixen que l'individu es recicli en un objecte o en una propietat preciosa, en un producte capaç de cridar l'atenció, atreure clients i generar demanda.

Els sistemes moderns produeixen uniformitat a tot el món. Desapareixen les diferències entre ciutats, suburbis, pobles, habitatges, paisatges, generacions, gèneres. En aquest ambient d'uniformitat, la personalitat humana perd identitat i les referències culturals que li permetrien orientar la seva vida; així proliferen les conductes individuals d'alt risc al món: augmenta el consum de drogues, el crim, els esports extrems, certes formes de sexualitat; el pànic i la buidor persegueixen

totes les activitats humanes. Com més augmenten les disfuncions socials, els polítics i els capitalistes se senten més poderosos. La tragèdia és que cada dia més gent del món desitja la creació de més llocs de treball; volen més inversions en infraestructures, habitatges, hospitals, experiments científics i avenços tecnològics. La gent confia en els sistemes moderns i en les economies en creixement; la gent confia en els mateixos instruments i les mateixes institucions que destrueixen la seva vida i el seu futur.

L'ALLIBERAMENT DE L'IMAGINARI SOCIAL

És impossible alliberar l'imaginari social sense una crítica severa al sistema dominant. Aquest alliberament implica estudis, investigacions, reflexions i treball sobre un mateix; implica zel filosòfic; implica el desig de ser lliure, la voluntat de canviar la nostra forma de vida i la construcció d'una praxis personal pertinent; requereix una desintoxicació i una educació en els camins del decreixement. Diu Serge Latouche: *"Sense l'abandonament de la droga del creixement, no podem canviar el nostre propi imaginari; molt menys l'imaginari dels altres. No és possible canviar el món amb lleis i decrets. [...] La clau està en l'autotransformació. [...] Com que el nostre imaginari ha estat colonitzat, l'enemic s'amaga a les nostres ments. [...] Tanmateix, a causa del caràcter sistèmic dels valors dominants [...] ningú no és responsable [...] el procés és anònim... Com a conseqüència, l'adversari són els altres i ens sentim incapaços de canviar nosaltres mateixos."* I cita Bauman: *"existeix un món comú a la societat globalitzada i és el món del pensament únic."* Latouche assenjala que *"més enllà de l'elit, el conjunt de valors i creences compartits per la gent al món és considerable"*. Per tal d'alliberar els nostres pobles, molts individus han d'abandonar molts somnis i idees, tals com tenir un cotxe, una casa als suburbis o un títol universitari; han d'abandonar la idea que tenir un lloc de treball és bo per a la seva salut i el seu futur. Els activistes del decreixement hem de demostrar que podem viure amb menys infraestructures, equipaments i objectes, i amb una dependència mínima envers els governs, els partits i les grans empreses.

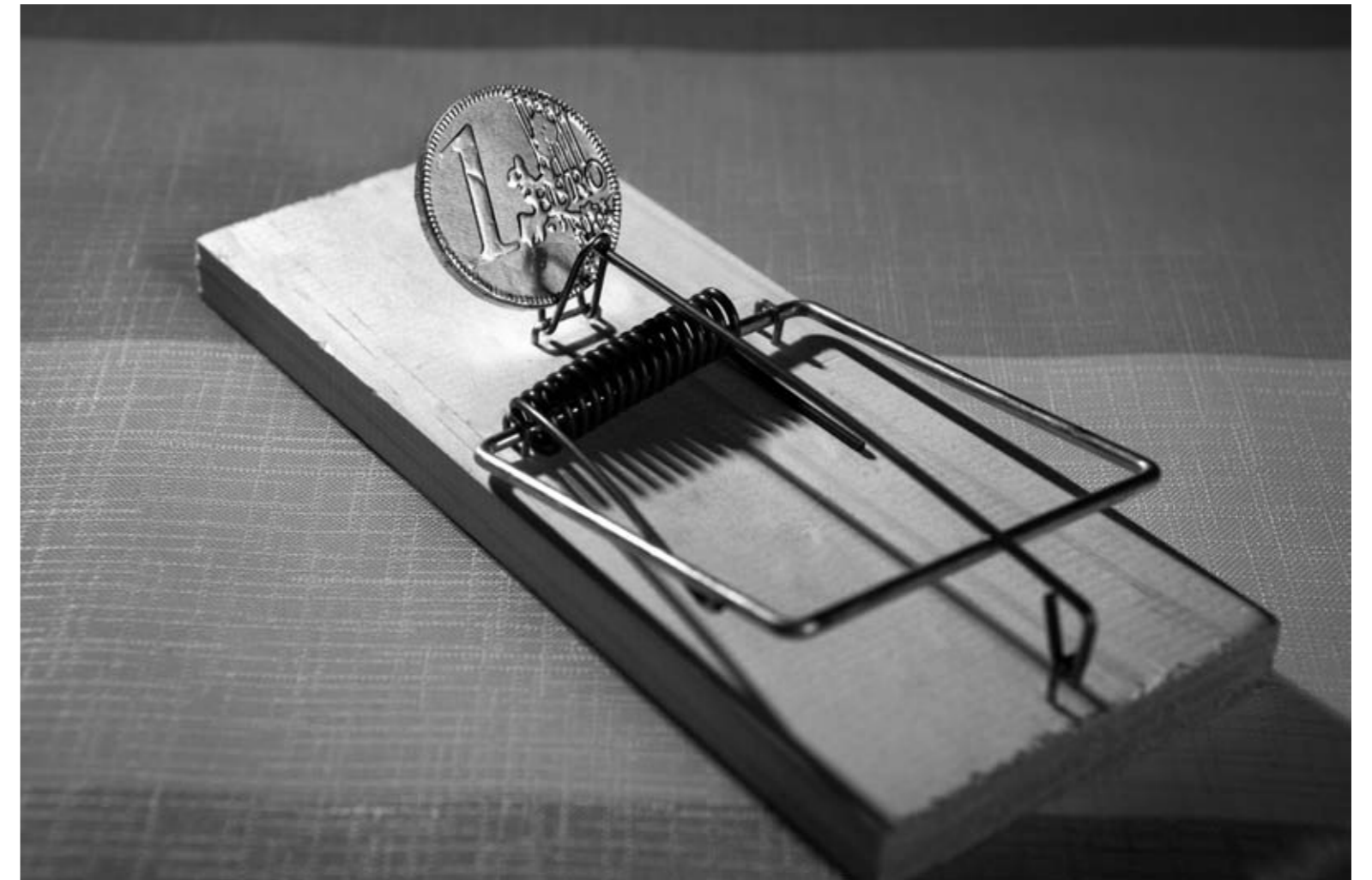
Però l'alliberament de l'imaginari social implica, també, la defensa voluntària de territoris, animals, boscos, rius, mars, cultures camperoles, béns comuns, sabers tradicionals, espècies en perill d'extinció; de l'aire net, de l'espai públic, dels drets humans. També implica el rebuig dels conreus d'organismes modificats genèticament (o transgènics), del desenvolupament de l'energia nuclear, dels agronegocis, de les operacions mineres i petrolieres, dels confinaments de residus perillosos, de la construcció de preses, de les grans granges i

La confrontació i el dissentiment social amb la globalització és la crònica d'una guerra sagnant de baixa intensitat.

els grans estables, de les cases produïdes en sèrie, de l'ús de l'automòbil, del 'desenvolupament local'. Implica, també, la denúncia de l'anomenat 'desenvolupament sostenible'; implica revitalitzar el poble per mitjà de la producció feta per a les necessitats locals i el consum dels productes locals; organitzar microcooperatives i microsindicats; reduir voluntàriament el temps de treball i el consum; construir noves comunitats ecològiques amb regles rigoroses. A més, significa conrear verdures als nostres propis habitatges o a la nostra ecoregió; caminar o anar amb bicicleta en la nostra mobilitat quotidiana; modificar les latrines i les instal·lacions d'aigua de les nostres cases; separar els residus; donar suport a la moneda, als estalvis i als préstecs locals; usar i elaborar productes artesanals; abandonar l'ús de l'automòbil, el consum d'aigua embotellada i de carn vermella. D'altra banda, l'alliberament de l'imaginari social implica l'enfortiment del nostre compromís polític i social amb els problemes del nostre poble o la nostra colònia; col·laborar amb les iniciatives ciutadanes; treballar voluntàriament en els assumptes ambientals i socials sense el suport de governs, fundacions o empreses nacionals o internacionals; experimentar formes de sobreviure a la crisi econòmica, el cim del petroli i el canvi climàtic; rebutjar l'apoderament de l'estat i del lliure comerç; trencar amb el sistema simbòlic de la globalització. Finalment, i no menys important, posar art a les nostres vides.

Una revolució cultural apareix quan dones i homes treballen junts en el renaixement del seu poble, colònia o comunitat, quan amplien el regne de la gratuïtat i la solidaritat, quan els beneeix l'amor per la natura, l'altruisme, la cooperació, allò lúdic, l'autonomia i la bellesa.

Aquesta revolució cultural comença a les nostres ments, en el moment en què som conscients, com ho fou Baruch Spinoza, del fet que la vida simple i pobra constitueix en si mateixa una font de llum que ens inspira la comprensió de les diverses dimensions de la pobresa i de la nostra pròpia potencialitat; que les alegries de la vida frugal i pobra ens permeten alliberar el desig de ser lliures fins als nostres límits naturals i evitar el domini de les afeccions externes o fantasies que disminueixen o inhibeixen aquest desig i les nostres capacitats.

Com va dir Spinoza, permetem que la realitat ens ensenyi les seves veritats a fi de comprendre el món tal com és, aquí i ara; d'aquesta manera podem alliberar-nos de tota forma de servitud i adquirir una llibertat arrelada en la Necessitat; així podrem trobar bones respostes a preguntes molt difícils. Hem de descobrir i respectar el lligam essencial que hi ha entre el desig i la raó per al bon desplegament del nostre potencial i per a facilitar la creació de societats basades en la llibertat i el respecte a la singularitat de cadascú. Spinoza va dir que *"la debilitat consisteix únicament a deixar que les coses externes condueixin la nostra vida i ignorar allò que exigeix la nostra pròpia naturalesa per si mateixa"*. Segles després, Gandhi ens va dir: *"Podem aconseguir la llibertat per mitjà de la sobirania interna."*

El canvi climàtic, el cim del petroli o les tecnologies d'alt risc ens poden portar fàcilment canvis durs en els propers anys en els nostres pobles i comunitats. Però les transformacions felices només

L'alliberament de l'imaginari social és essencial per a relocalitzar la vida i l'economia.

vindran del descobriment de la nostra força interior o de la nostra potencialitat, mentre adoptem voluntàriament una vida frugal, pobra, simple i lenta.

*Discurs de Miguel Valencia (ECOMUNIDADES - Red Ecologista Autònoma de la Cuenca de México), el dia 9 de desembre de 2009, al seminari de decreixement del Klimaforum 09 de Copenhaguen, durant la COP-15 de l'ONU. El seminari duia per títol 'De la globalització a la localització' i va comptar amb la participació, a més, de Tim Jackson (Regne Unit, Sustainable Development Commission) i Sophie Banks (Transition Towns).

40è ANIVERSARI DEL DIA DE LA TERRA

22 d'abril de 2010

Quaranta anys després del primer Dia de la Terra, el món està més en perill que mai. Mentre que el canvi climàtic és el repte més gran del nostre temps, també presenta l'oportunitat més gran (una oportunitat sense precedents) de construir una economia saludable, pròspera i basada en energies netes, ara i per al futur.

El Dia de la Terra 2010 pot ser un punt d'inflexió per tal de fer avançar la política climàtica, l'eficiència energètica, les energies d'origen renovable i els llocs de treball verds. La Xarxa del Dia de la Terra està mobilitant milions de persones, que estan fent la seva aportació personal per a la sostenibilitat. El Dia de la Terra 2010 és una oportunitat central per tal que individus, corporacions i governs s'ajuntin i creïn una economia verda global. **Uneix-te als més de 1.000 milions de persones que, a 190 països, estan passant a l'acció de cara al Dia de la Terra.**

Comença a preparar el teu Dia de la Terra 2010! Actua avui mateix!

Campanya de la Xarxa del Dia de la Terra per al Dia de la Terra 2010

Dies Globals de Servei (17 i 18 d'abril). Uneix-te a milions de persones de tot el món per fer que la teva comunitat i el món siguin més nets i sostenibles.

Ajuda a generar 1.000 milions d'Actes Verds. Registra els actes verds que realitzaràs o realitzareu a escala individual, comunitària o dins l'àmbit empresarial i actua en el Dia de la Terra.

Art per la Terra. Implica't en art que promogui temes ambientals.

Concurs 'Cançó per la Terra'. Joves de 18 anys o menys que sentin passió per la música i pel medi ambient són convidats a compondre i presentar una cançó. Els guanyadors tocaran al National Mall (Washington, DC).

Aletes per la Terra. Els atletes estan signant per canviar el clima!

40è aniversari del Comitè Assessor Global. Mira qui forma part de l'equip!

Si estàs interessat/da en més informació sobre la campanya adreça't a:

Earth Day Network

earthday@earthday.net – www.earthday.net
1616 P Street NW, Suite 340, Washington, DC - 20036 USA
Tel. +1 202 518 0044

24 i 25 d'abril

15ª Fira Mercat de la Terra

Passeig Lluís Companys i Parc de la Ciutadella

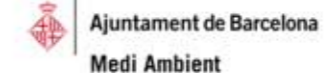

salut
ecologia
artesanía
solidaritat
compostatge
espiritualitat
consum solidari
productes ecològics
educació ecològica
creixement personal
teràpies no convencionals

www.diadelaterra.org

amb el suport de:

SERVEIS

2010
L'ESTAT DEL MÓN
La transformació de les cultures
El pas del consumisme a la sostenibilitat

Demana'l a la teva llibreria

L'estat del món 2010
La transformació de les cultures.
El pas del consumisme a la sostenibilitat

El consumisme ha arrelat en la cultura al llarg dels darrers cinquanta anys i això ha representat un increment inexorable de la demanda de recursos i de la producció de residus que caracteritzen la nostra època. Però si transformem a voluntat les nostres cultures perquè girin al voltant de la sostenibilitat, no tan sols evitarem malmetre els sistemes ecològics dels quals depèn la nostra existència com a espècie, sinó que també podrem donar pas a una era de sostenibilitat, una era que permeti a tota la població viure bé i alhora protegir i fins i tot recuperar la Terra.

En l'informe de *L'estat del món* d'aquest any, més de 50 investigadors i professionals de renom ens expliquen com podem utilitzar les principals institucions del món -l'educació, els mitjans de comunicació, l'empresa, els governs, les tradicions i els moviments socials- per reorientar les cultures cap a la sostenibilitat.

Preu de venda: 25 € Amb el suport del Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible

Alosa, sons de la natura: 20 anys de divulgació dels sons de la natura.
Des de 1989 dedicada a enregistrar els sons de la natura des de diversos punts de vista i amb tres objectius principals:

Patrimoni sonor: la sonoteca d'Alosa, sons de la natura, inclou enregistraments d'espècies animals (aus, amfibis, insectes, mamífers) així com de paisatges sonors i de diversos ecosistemes del món.

Educació ambiental: edició i producció de guies sonores de consulta, paisatges sonors i obres interactives en CD.

Organització de cursos de formació per a naturalistes, ornitòlegs i estudiants universitaris. Audicions de paisatges sonors.

Científic: col·laboració en diversos treballs d'investigació en el camp de la comunicació acústica, a Espanya i Europa.

Eloisa Matheu
alosa@sonidosdelanaturaleza.com
www.sonidosdelanaturaleza.com
www.eloisamatheu.com

Balmes, 71 08007 Barcelona
Tel: 93 418 55 11
Fax: 93 418 81 17
www.weboryx.com
E-mail: oryx@weboryx.com

**T'apropem
a la natura**

Oryx disposa de la millor llibreria d'història natural així com tot l'equipament necessari en prismaòtics, telescopis i altres complements per a l'observació, l'estudi i el gaudi de la natura.

Sus ahorros pueden cambiar el mundo...

... cuando elige un banco como Triodos Bank, que sólo utiliza el dinero de sus clientes para financiar empresas y proyectos que mejoran la calidad de vida de las personas y respetan el medio ambiente. Abra una Cuenta Triodos y compruébelo.

Triodos Bank, el referente europeo en banca ética y sostenible.

Banco Sostenible del Año 2009

Infórmese | www.triodos.es | 902 360 940

Triodos Bank
Un banco donde cuenta algo más que el dinero

Els Premis Solar 2009, atorgats per EUROSOLAR

Convocatòria espanyola

Per vuitena vegada, la secció espanyola d'EUROSOLAR (l'associació europea per les energies renovables) atorga els Premis Solar a aquelles iniciatives i/o actuacions exemplars en el camp de la utilització de les energies d'origen renovable a l'Estat espanyol. Les iniciatives i/o actuacions guardonades a la convocatòria de l'any 2009 han estat:

a) Ciutats, municipis o serveis municipals:

L'Ajuntament de Noáin (Valle de Elorz, Navarra) pel seu projecte d'alimentació amb energia solar i biomassa de l'escola infantil de Noáin, mitjançant 16 captadors solars tèrmics d'1,7 m² cadascun i dues calderes de pèl·lets amb modulació (de 8,6 a 35 kW). La producció total d'energia d'origen renovable del sistema converteix l'escola en autosuficient pel que fa a les seves necessitats tèrmiques. Un exemple a seguir per part dels municipis espanyols. agenda21noain@gmail.com

b) Companyies industrials i comercials, empreses, agricultors que utilitzen energies d'origen renovable:

NH Hoteles, pel seu projecte d'instal·lació de captadors solars a tots els hotels de la cadena, havent instal·lat energia solar en 15 hotels (867,24 m²) amb la previsió d'instal·lar-ne en 5 hotels addicionals (461,7 m²). L'energia solar cobreix el 60% de les necessitats d'aigua calenta sanitària. www.nh-hotels.com

c) Propietaris o usuaris d'instal·lacions que utilitzen energies d'origen renovable:

L'empresa Poble Espanyol de Montjuïc SAU pel projecte d'instal·lació solar FV de 36 kWp (271 m² de captació solar sobre coberta) al Poble Espanyol de Barcelona. La producció de la instal·lació, des de la seva data de connexió (2004) fins a l'estiu de 2009, ha estat de 136.227 kWh. Un clar exemple d'integració de l'energia solar en un espai emblemàtic i de responsabilització corporativa davant el problema de l'escalfament global de l'atmosfera. www.poble-espanyol.com

d) Associacions locals o regionals que promouen projectes d'energies d'origen renovable:

La Fundació Terra pel projecte 'Guerrilla Solar: endolla't al sol'. El kit fotònic GS120 és el primer electrodomèstic dissenyat i posat al mercat espanyol que permet a qualsevol persona generar electricitat neta i d'origen renovable des de casa seva, de forma senzilla i directa, ja que el mòdul solar FV de 120 W, juntament amb el microinversor adherit a la part posterior del mòdul, permet disposar de corrent alterna per a poder-la injectar a qualsevol endoll de l'habitatge, fent possible un estalvi d'importació d'electricitat de la xarxa. www.terra.org/articulos/art02297.html

e) Projectes d'arquitectura solar:

GOP Oficina de Proyectos –arquitectura i urbanisme per al projecte del Centre d'Investigació i Estudis Avançats del Campus d'Araba (Universitat del País Basc)–, en què es combina un acurat disseny energètic de l'embolcall de l'edifici amb un sistema de captació solar FV de 65 kWp (432 plafons de 150 Wp, que generen 52.000 kWh/any) i amb un sistema geotèrmic compost per 30 perforacions de 135 metres que permeten disposar d'una potència de calefacció de 300 kW i de refrigeració de 250 kW. Addicionalment disposa d'una bomba de calor aire - aigua de 100 kW tèrmics. L'edifici disposa d'una qualificació energètica A (permet l'estalvi d'un 58,6% de l'energia que necessitaria un edifici similar que complís estrictament amb la normativa vigent). www.gop.es

f) Mitjans de comunicació (periodistes, autors o mitjans per haver realitzat informes o demostracions sobre energies d'origen renovable):

Suelo Solar, un portal d'informació sobre notícies solars, per la materialització d'un espai a la xarxa per a la difusió de notícies referents a l'energia solar en el seu aspecte jurídic, legislatiu i administratiu. Tant la web i els seus butlletins (NewSolares) com la seva base de dades i el seu motor de recerca converteixen la web Suelo Solar en un lloc de referència a Espanya, com ho demostren els seus milers de subscriptors i visites. www.suelosolar.es

g) Iniciatives d'educació i formació en energies d'origen renovable:

L'Escola Agrària de Manresa pels seus més de 20 anys de treball en la formació i difusió de les energies d'origen renovable. La seva tasca educativa i divulgativa s'ha traduït en el fet que avui la zona de la Catalunya central és la zona de Catalunya amb un més gran nombre d'empreses treballant en el camp de les energies d'origen renovable. ccagraria.manresa@gencat.cat

h) Premi especial per a treballs d'investigació relacionats amb les energies:

L'Escola Tècnica Superior d'Arquitectura del Vallès - CISOL - ETSAV - UPC, Petritxol 6 Arquitectes, TFM i l'Ajuntament de Sant Celoni (Vallès Oriental) pel disseny energètic integral amb energia solar integrada a l'edifici de la llar d'infants municipal El Blauet. La pantalla solar FV semitransparent i de color, ventilada, amb una inclinació de 76°, orientada al sud, d'11,5 kW de potència (60 mòduls de silici policristal·lí i 148 mòduls de silici amorf), genera 12.200 kWh/any, evitant l'emissió a l'atmosfera de 5.700 kg de CO₂ a l'any. És un clar exemple d'investigació aplicada d'energia solar a un edifici públic, mitjançant la col·laboració multidisciplinària de coneixements. www.cisol.com.es, www.tfm.es, www.schott.com

Col·laboradors:

Triodos Bank

SERVEIS

bio SPACE
SUPERMERCADO ECOLÓGICO

celebramos nuestro 10º aniversario con descuentos de hasta el 30%

C/ València 186 · 08011 Barcelona
Tel. 93 453 15 73
info@bioespacio.com

Lunes a viernes de 8:30 a 20:30h.
Sábados de 8:30 a 14:30h

Parking
Servicio a domicilio
Tarjeta exclusiva de clientes
Se admiten tarjetas

ALIMENTACIÓN BIOLÓGICA - Líderes en productos frescos: Carnes al corte, frutas y verduras, lácteos, quesos y derivados, congelados, panes, proteínas vegetales · **COMIDA PREPARADA:** Platos precocinados · **EL SUPER-BIO:** Todo tipo de alimentos biológicos envasados · Higiene y cosmética biológica · Discos, libros y papelería · Ropa y calzado · Utensilios de cocina · Objetos de regalo y decoración · **COMPLEMENTOS DIETÉTICOS** · **BELLEZA:** Peluquería natural, bioestética y masajes · **ACTIVIDADES:** Cursos de cocina y nutrición.

www.bioespacio.com

SEBA
associació de Serveis Energètics Bàsics Autònoms

ENERGIA SOLAR
INSTAL·LACIONS FV AUTÒNOMES, SOSTENIBILITAT ENERGÈTICA, PROMOCIÓ DE PARCS SOLARS I COOPERACIÓ INTERNACIONAL

Fàbrica del Sol
Pg. Salvat Papasseit, 1 -08003 Barcelona
Tel. 93 446 32 34 - Fax: 93 446 32 37
e-mail: seba@seba.es - www.seba.es

EUROSOLAR
Asociación europea por las Energías Renovables
Sección Española

www.eurosolar.org
(internacional)

www.energiasostenible.org/sec3.asp?id_link=4
(secció espanyola)

AMID PAMUK **PER ISTANBUL** **AMB PAMUK**

AL PALAU ROBERT, DEL 14 D'ABRIL AL 27 DE JUNY DE 2010

Generalitat de Catalunya

PER

Des de 1986
QUALITAT I COMPROMÍS

Nutrició Natural *Vegetalia* Nutrició Ecològica

Has provat el TEMPE ?

- Tempe fresc
- Tempe amb quinoa
- Tempe amb algues
- Tempe macerat amb tamari
- Vegeburger tempe, mill i pastanaga

Mas Montserrat · 08183 Castellcir
Tel. 93.866.61.61 www.vegetalia.com

demeter

els nostres fruits
Aliments ecològics

"Cal Valls"
www.calvalls.com

aguapur
www.aguapur.com

Agua para beber y cocinar
Sistemas anti cal
Filtros para la ducha
Ahorrradores de agua
Recogida del agua de lluvia
Depuración de residuales
Kits de análisis
Equipos de potabilización
...y mucho más.

Rector Triadó 13
08014 Barcelona
902 252 900

SERVEIS

Programes
inspira
consciència

Diàlegs sobre els
reptes actuals del nostre temps

Proper programa:
'CAP A UNA VOLUNTAT SOSTENIBLE'
El dia 9 de maig a Barcelona
Amb Àlex Rovira, Sessa, Xavier Guix...

i algunes sorpreses.

Més informació a la web:
www.inspiraconsciencia.org

**EINES D'ACER
INOXIDABLE PER
L'AGRICULTURA
ECOLÒGICA**
ecoprac@ecoprac.com
www.ecoprac.com

C/ Mossèn Jacint Verdaguer s/n
E-25264 Vilanova de Bellpuig (Lleida) CATALUNYA
Telf: +34 973324031 Fax: + 34 973 32 44 12

Sahaja Yoga
Una Experiència Única

Cursos y talleres
de meditación gratuitos

Más información:
662 117 057

www.sahajayoga.es

 REVISTA ATHANOR

Ecologia
Espiritualitat
Salut
Desenvolupament sostenible
Creixement personal
Ciència i Tecnologia
Solucions innovadores
Anàlisis socials
Remeis naturals
I molt més...

No perdís el ritme dels temps.

La revista capdavantera de les noves tendències
per a un món millor ara també en format digital.

www.athanor.es

Yes Oui Si

Espai Internacional de
Creativitat, Espiritualitat i Coaching

Yesouisi origina amb el poder
de la paraula **SÍ** i
neix de l'esperit de
compartir i servir.

Construir des d'un mateix
14 d'abril. De 18.00 a 21.00h.
Ima Sanchís i Miriam Subirana.

Creativitat per a reinventar la teva vida
14 - 16 de maig, M. Subirana i Liliana Maffiotte.

**Ésser humà lliure i creador.
Més enllà del karma**
5 de juny. Joan Melé i M. Subirana.

Meditació
amb Miriam Subirana.
Formació en Appreciative Inquiry i molt més.

Informació a www.yesouisi.es
C/ Pelai 44, 6ª - 08001 Barcelona - 933 018 195

El Emerger de Maitreya: Un Mensaje de Esperanza

¿Qué nos depara el futuro? – Al comenzar el Nuevo Milenio el instructor esperado por todos se dará a conocer públicamente. Durante más de 30 años Benjamin Creme ha estado preparando el camino para el mayor acontecimiento de la historia – el emerger de Maitreya, el Instructor del Mundo, y de Su grupo de hombres extraordinariamente iluminados. *Esto ahora es inminente.* Maitreya es esperado por todas las tradiciones religiosas bajo distintos nombres (Cristo, Imán Mahdí, Mesías, Krishna o Maitreya Buddha entre otros). Él no viene a crear una nueva religión sino para enseñar a la humanidad un enfoque más sano de la vida y para estimular el desarrollo de correctas relaciones humanas. Como un hombre moderno, preocupado por los problemas actuales. Él se centrará en las crisis económica, política y medioambiental que hacen peligrar nuestro mundo, abogando por el fin de las desigualdades, la pobreza y el hambre, e inspirándonos a superar el actual caos global y a crear una nueva y brillante civilización basada en el compartir, la justicia y la paz. Su mensaje puede resumirse así: "Compartid y salvad el mundo".

Share International y Share Ediciones son ONG sin ánimo de lucro, respaldadas por una red mundial de voluntarios. **Más información gratuita:** Apartado de Correos 149 – 08190 Sant Cugat – (Barcelona) Tel./Fax: 93 5891968

Web en Internet: www.share-es.org

La estrella que anuncia el emerger de Maitreya

Una brillante "luminaria semejante a una estrella" de diferentes colores y formas está estimulando un debate en YouTube, blogs, periódicos y medios de comunicación. El 12 de Diciembre de 2008 Share International Foundation distribuyó un comunicado de prensa anunciando que, en el futuro muy cercano, una "brillante estrella" aparecería en el cielo visible en todo el mundo, noche y día, anunciando la inminente aparición de Maitreya, el Instructor del Mundo, en Su primera entrevista en una importante cadena de televisión de EEUU. Desde principios de enero de 2009 avistamientos de la 'estrella' han sido notificados en todo el mundo y cientos de avistamientos han sido enviados a Share International. Ésta es una pequeña muestra de las fotografías confirmadas como la 'estrella'.

- * Educació i formació
- * Exposicions, publicacions i jornades
- * Innovació i estudis
- * Projectes europeus

Auditories energètiques

Es tracta d'un estudi senzill que contempla la visita de les instal·lacions i un informe final:

- Anàlisis de les factures i recomanacions.
- Propostes d'alternatives més eficients a les instal·lacions actuals.

Truca sense compromís i sol·licita pressupost al:
902 88 46 39

I encara +

Per altra banda, oferim xerrades, tallers i cursos presencials sobre eficiència energètica i renovables per tots els públics.

I, per descomptat, esteu convidats a assistir al **XII Forum Sostenible** que tindrà lloc el 27 d'Abril a l'Espai Francesca Bonnemaison.

Formació online 2010

Eficiència i energies renovables: solucions al canvi climàtic - 75h
Del 12 d'Abril al 31 de Maig

Manual de respostes a la nuclear - 30h
Del 1 al 30 de Juny

Biocarburants i sostenibilitat - 30h
Del 1 al 30 de Juny

Energia solar tèrmica: principis bàsics de disseny - 50h
Del 1 al 30 de Juliol

Estalvi energia i diners a casa - 30h
Del 1 al 30 de Juliol

Especialització en energia per a tècnics socials - 75h
Del 4 d'Octubre al 5 de Novembre

Canvi climàtic: de camí a Mèxic - 30h
Del 8 de Novembre al 5 de Desembre

En col·laboració amb:

Més informació a www.ecoserveis.net

Cada 22 d'abril es commemora l'aniversari de la celebració per primera vegada al món del DIA DE LA TERRA - 1970 (Earth Day - 1970). En aquella ocasió més de vint milions de nord-americans, més de deu mil escoles i més de mil universitats arreu dels Estats Units d'Amèrica participaren en el Dia de la Terra. Més de sis-centes mil persones participaren a la Fira Ecològica en plena 5a. Avinguda de Nova York, i moltes més persones participaren en d'altres activitats. Aquella gent va sortir al carrer, va pressionar el Congrés i va iniciar el modern moviment ecologista. El Dia de

la Terra de 1970 va ajudar a generar el suport públic que va menar que s'adoptessin les lleis d'Aire Net, d'Aigua Neta, d'Espècies en Perill, i de Protecció dels Mamífers Marins; també es va crear l'Agència de Protecció Ambiental dels Estats Units. El Dia de la Terra va ser fundat pel senador de Wisconsin, Gaylord Nelson, i va ser organitzat per Denis Hayes. Va ser la més gran demostració de base de tota la història dels Estats Units. Des d'aleshores va començar a celebrar-se el DIA DE LA TERRA cada 22 d'abril.

El Dia de la Terra de l'any 2009 va establir el començament de la Generació Verda! Aquesta iniciativa, de dos anys, té enguany el seu moment àlgid, amb la celebració del 40è aniversari del Dia de la Terra, el dia 22 d'abril. Aquests són els principis de la Generació Verda:

- Un futur lliure de diòxid de carboni, basat en l'energia d'origen renovable, que posarà fi a la nostra dependència dels combustibles fòssils, inclòs el carbó.
- Un compromís de l'individu amb el consum responsable i sostenible.
- La creació d'una economia que tregui la gent de la pobresa per mitjà de crear milions de llocs de treball sostenibles i que transformi el sistema educatiu global.

En el marc de la Generació Verda, milers d'esdeveniments s'han planejat en escoles, comunitats, pobles i ciutats de tot el món per celebrar el Dia de la Terra 2010, que coincideix amb el 40è aniversari del Dia de la Terra. Per establir contacte amb els companys de Dia de la Terra de tot el planeta uneix-te al grup Dia de la Terra a <http://www.earthday.net>

www.diadelaterra.org

Per a demanar informació sobre l'Associació de la Terra

info@diadelaterra.org

firaperlaterra@diadelaterra.org

Entitat inscrita al Registre d'Associacions de la Generalitat de Catalunya amb el núm. 18.739

Poden participar-hi com a socis totes les ONG, col·lectius o associacions públiques que hagin incorporat, o tinguin en projecte fer-ho a curt termini, els Principis de Valdez. També s'admeten aportacions i col·laboracions a títol individual.

Desitjo participar-hi com a voluntari

Vull contribuir-hi amb una aportació econòmica**

Vull subscriure'm a la revista *Dia de la Terra*: 2 números l'any, 10 euros

Volem fer-nos socis

Nom.....

Adreça.....

Municipi..... Codi Postal.....

Telèfon..... Correu Electrònic.....

Signatura

** Envia un xec a:

Núm. de compte corrent de Dia de la Terra: 3025 - 0001 - 10 - 1433021331

Associació Dia de la Terra Catalunya. Apartat de Correus 10145 - 08080 - Barcelona

Tel. 93 458 51 45

Entrevista a Daniel Maribur

TRADICIÓ MAPUTXE

“Em dic Daniel Maribur i he vingut a Espanya en qualitat de werkén (missatger) del meu poble. ‘Maputxe’ significa ‘gent de la terra’. Som un poble que tenim al voltant d’11.500 anys. Vivim al con sud d’Amèrica. El nostre antic país maputxe abastava des de l’Atlàntic fins al Pacífic. Després, amb la conformació dels estats de Xile i Argentina, ens han dividit el país maputxe i n’hi ha una part a Argentina i una altra a Xile. A Xile som aproximadament un milió i mig de persones. La meitat vivim a les comunitats que estan distribuïdes des de la regió del Bío Bío, que és la vuitena, fins a la desena regió, que va fins a Puerto Montt. I la resta de la gent està vivint a les ciutats.”

–Quin és el missatge principal que has vingut a portar a Europa?

–Jo he vingut convidat per Plural 21 i altres ONG a les jornades Tradicions del Món a Catalunya, on hi havia altres mestres d’altres tradicions també, treballant temes com la pobresa, el medi ambient, la dona, la pau, la immigració..., que la societat moderna, occidental, no ha sabut respondre fins aquests moments. Hi ha molta immigració a Europa, hi ha molta pobresa també a les ciutats. Jo he vist captaires als carrers, gent dormint als carrers, i això és inconcebible, almenys per a la nació maputxe. El rol de les dones en aquestes societats també. A Sevilla, on també vàrem anar a participar, hi havia molta violència dels homes respecte a les dones, molt poc respecte envers la dona. Aquestes coses són fortes per a nosaltres.

–Com us assegureu que ningú no caigui dins dels límits de la pobresa, que ningú no quedi fora del sistema?

–La pobresa, pel que crec, va molt relacionada amb l’acumulació de riquesa. Quan uns acumulen molt, d’altres es queden sense aquests béns. A la nostra societat això no ha estat mai així. Teníem només el que necessitàvem, i el que no necessitàvem quedava allà per tal que d’altres ho poguessin aprofitar. Amb aquesta lògica vàrem poder viure milers d’anys sense pobresa. En el nostre idioma, la paraula ‘pobresa’ no existeix.

–A la civilització occidental es fa apologia del que és nou i jove, mentre que el que és vell és rebutjat. En la teva tradició ¿quin és el paper dels ancians com a dipositaris de la saviesa?

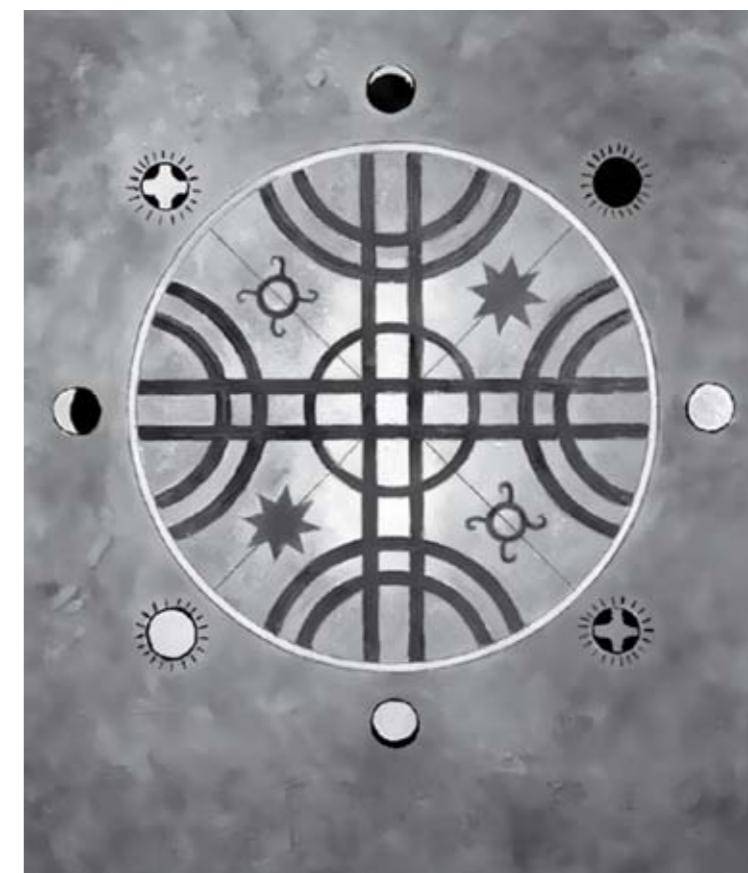
–Per a nosaltres el coneixement acumulat, l’experiència que tenen els ancians, és molt important, perquè gràcies a ella les noves generacions van prenent el curs que han de prendre. En canvi, he vist que aquí no es respecta la gent gran; quan ja tenen certa edat se’ls porta a asils... A la societat maputxe això no existeix. Els nostres ancians viuen amb nosaltres perquè ens han d’ensenyar. Tenen un paper fonamental.

–Les llegendes de la teva terra expliquen que hi va haver una profunda destrucció del poble maputxe en el passat, simbolitzada amb la lluita de dues serps, Kai Kai i Tren Tren. A quines causes s’atribueix el desastre?

–El maputxe en la seva filosofia de vida està buscant sempre l’equilibri i l’harmonia, i no només amb si mateix. També amb els seus congèneres, amb el medi ambient i amb tot el que l’envolta. Això s’ha perdut a Occident. Nosaltres els maputxes en algun moment segurament també ho vam perdre. El cas és que el món havia de tornar a tenir aquest equilibri, que en el nostre cas es va restablir mitjançant la lluita entre aquestes dues serps. Tren Tren ens donava suport, mentre que Kai Kai volia destruir-nos. Arran d’aquesta lluita finalment vàrem poder subsistir com a maputxes. La llegenda diu que es van salvar només dos ancians i dos joves, justament els uns per a aprendre dels altres. I novament vàrem tornar a poblar el país maputxe, fins als nostres dies.

–Una cosa que em va cridar l’atenció a la trobada ‘Tradicions del Món’ és que tots explicaven el mateix, com la seva cultura va ser estomacada per maneres alienes de fer les coses... Com va ser en el vostre cas?

–Quan Xile ens va robar 9,5 milions d’hectàrees i ens va deixar amb escassa quantitat de hectàrees, va reduir moltíssim el nostre territori. Per tant, de ser una societat ramadera i molt puixant vam haver de passar a ser una societat agrícola i a molt petita escala. La gent que viu a les ciutats en aquest moment està treballant en feines molt mal remunerades a causa de la seva baixa escolaritat, i sempre pensant que en algun moment tornaran al seu lloc de naixement, al país maputxe d’on varen sortir. Nosaltres al sud tenim un problema molt gran amb les empreses forestals; també amb algunes empreses mineres i hidroelèctriques. També hi ha empreses espanyoles, allà. Altres pobles que viuen a Xile estan passant per la mateixa situació; no tenen empreses forestals, però sí que tenen empreses mineres que els han pres

Calendari maputxe.

l’aigua, que els han desplaçat als seus antics territoris. Això els passa als pobles aymara i kolla, que viuen al nord. A tota l’Amèrica Llatina, els problemes dels pobles originaris són els mateixos.

–Trobés alguna cosa que doni sentit a aquestes experiències doloroses?

–Sí. Jo, des de la tradició maputxe, puc dir que la gran serp que ens va atacar ja fa una mica més de cinc-cents anys va ser Occident, o l’imperi espanyol, que va arribar i sotmetre la nostra cultura, el nostre poble. Però ens vàrem salvar i aquí estem una altra vegada, intentant poblar novament la terra. La connexió que hi ha amb la terra, amb tota la vida que hi ha dins el territori, és

molt important per a nosaltres. No només amb els éssers humans sinó també amb tota la resta d’éssers vivents, amb les pedres mateixes que estan vivint aquí. I la gran serp que va sotmetre el món, Occident, haurà de tornar a l’equilibri.

–La devolució de les terres que us van prendre ¿constitueix la principal reclamació maputxe, actualment?

–Sí, és la devolució de les nostres terres ancestrals. No només es tracta d’una possessió efectiva, sinó que també hi ha molts llocs sagrats que no són a les nostres mans. Per al desenvolupament de la nostra cultura pensem que és molt necessari defensar els nostres espais sagrats, els nostres turons sagrats, els llocs on es va desenvolupar antigament la cultura maputxe i on, d’alguna manera, encara ho segueix fent.

Foto antiga d’una família maputxe (Xile).

–Com és la cosmologia maputxe?

–La religió maputxe es basa fonamentalment en els esperits creadors. L'esperit creador del món és Ngen-mapu, i després hi ha l'esperit creador de la gent, que és Ngenechén, qui no va crear l'home sinó que va crear la dona, l'esperit femení, Ngenelén, que al seu torn va crear tot el medi que ens envolta. Va crear les pedres, la pluja, els rius, l'aigua...; en fi, tot el que existeix a la natura. Per tant el respecte vers la dona és molt fort a la nostra cultura. Els nostres guies espirituals, els mitjancers entre els esperits i nosaltres, són dones. Són les *machis*, que intercedeixen i condueixen les cerimònies màximes de la religiositat del món maputxe, els *ngillatunes*.

Machis.

–Poden les *machis*, avui, seguir exercint la seva medicina natural?

–Quan es va fundar la República de Xile, la societat va negar els maputxes; deien que érem bàrbars, que no existíem, que érem embriacs i tots els apel·latius que puguin existir. En aquests moments la medicina maputxe és a la clandestinitat a Xile. Les *machis* ens les han tancat a la presó, perquè a més de ser sanadores de malalties són guies espirituals. Amb tot, la societat maputxe continua acudint als nostres agents mèdics maputxes perquè és la nostra medicina; a més que és una medicina sana, natural. La societat moderna també s'està adonant que necessita tornar al que és natural, de manera que també la societat xilena està recorrent a les nostres *machis* per sanar.

–Parla'ns del vostre concepte de territori. Com s'aconsegueix conèixer adequadament en un territori sense acudir a l'estratègia, tan occidental, de compartimentar-lo i apropiarse'n?

–El país maputxe es forma de la manera següent: quan surt el Sol, hom apunta la seva mà cap a aquell lloc que nosaltres anomenem Puelmapu, que es tradueix com "el lloc on ens han deixat els creadors". I, girant cap a la nostra esquerra, donem una volta i diem que tot el que abasti la nostra vista des del lloc més alt, on s'ajunten el cel i la terra, és el país maputxe, que nosaltres denominem Wallmapu. A la vegada, cada persona en el seu propi recorregut va tenint el seu propi Wallmapu, i aquest Wallmapu és la nostra responsabilitat. Tot el que tingui lloc dins d'aquest cercle

individual és responsabilitat individual també. Quan s'ajunten moltes individualitats, aquesta responsabilitat es torna col·lectiva, i això aporta molta més força; ja són molts ulls mirant el que passa en aquell Wallmapu. Per tant, la responsabilitat individual i col·lectiva en el nostre territori és molt forta. Quan Xile es va annexionar els territoris maputxes, van intentar eradicar-nos aquest concepte col·lectiu de responsabilitat davant la nostra terra, i totes les legislacions xilenes han donat suport a la divisió de les nostres comunitats. Però és impossible que per mitjà de lleis ens facin canviar de pensament, encara que existeixin títols individuals de propietat.

–De quina manera va afectar l'evangelització catòlica, i ara la protestant, la cultura maputxe?

–Va afectar i continua afectant. Van traduir la Bíblia al nostre idioma, intentant cristianitzar-nos. I existeixen maputxes cristians, però a l'hora de ser maputxes són maputxes;

a l'hora d'estar en cerimònies maputxes estan en cerimònies maputxes, invocant els esperits i no un Déu que no saben qui és. Nosaltres sabem qui són els nostres esperits; estan molt ben definits. Hi ha l'esperit creador del món, l'esperit creador de la gent... Sabem qui són; no són abstractes. Els nostres esperits ancestrals i personals que en algun moment han hagut de viatjar cap al més enllà són allà, i ens ajuden. Per tant, van intentar eradicar la nostra religiositat però no ho van poder fer, perquè la nostra tradició és molt més antiga que el cristianisme. Però sí que ens ha afectat molt. Van intentar modificar la nostra societat, i de fet ho van aconseguir. Antigament hi havia moltes cerimònies, i algunes han desaparegut en contacte amb la societat occidental cristiana.

Ball ofert als fruits de la terra (cerimònia maputxe).

–Podries explicar-nos algun altre aspecte pràctic de la vostra religiositat?

–Sí. Per a nosaltres, cada espai en el Wallmapu té el seu esperit protector. Per tant, quan arribem a un lloc hem de demanar permís per entrar-hi, amb el major respecte. De fet, tots els espais estan protegits. El que passa és que no ens n'adonem. Quan un muntanyenc occidental va a una muntanya sent un esperit, algú que l'espia, que l'observa. Aquest és el Newén, l'esperit protector. Els nostres ancestres maputxes van identificar molts *newén* en determinats llocs. I moltes vegades aquests *newén* ens estan ajudant i també ens protegeixen. Per tant, quan arribem a qualsevol espai hem de fer una cerimònia; hem de demanar permís per a entrar en aquell territori que no és nostre. I si anem a buscar, per exemple, una planta medicinal, hem de deixar alguna cosa a canvi, perquè estem extraient alguna cosa d'allà, d'aquell espai sagrat. I les empreses forestals no deixen res.

–Quina impressió t'emportes d'Europa?

–Una de les impressions que m'emporto és que hi ha molt d'interès a conèixer cultures mil·lenàries. Crec que això és molt bo,

perquè la societat moderna s'està adonant que hi ha algú que per a aprendre d'aquestes societats mil·lenàries. S'adonen que aquesta relació que existeix amb la natura, amb el medi, amb la gent, amb tot el que hi ha al nostre voltant, s'ha treballat ja en altres cultures molt més antigues que l'occidental.

–Què se t'acut que pot fer el ciutadà europeu comú des del seu lloc, des de la seva vida diària, per modificar ni que sigui una miqueta la difícil situació de les nacions aborígenes?

–És difícil donar receptes, dir "això és el que vostès han de fer aquí", però crec que un dels valors que han d'existir sempre al món és el diàleg. S'ha perdut el diàleg. Les situacions s'aniran solucionant en la mesura en què puguem anar conversant sobre aquests temes i d'altres, com el dels drets dels pobles originaris que són sotmesos i extingits només per tal que d'altres s'apropiïn per la força de les seves riqueses i els seus recursos naturals. Si tenim més diàleg podrem compartir els nostres problemes, i els nostres encerts també, i fer entre tots un món molt millor, molt més espiritualitzat i en harmonia.

ELS SENYORS DELS CAMINS

per Ernest Sitges dels Carbonells, pastor

Un cop més, com cada any i pels volts de Sant Miquel, 29 de setembre, es trien les ovelles a les muntanyes, des de temps immemorials.

Som al Roc Blanc, que abans s'anomenava la muntanya del Sitjar del terme de la Molina. Es trien tres mil ovelles de quatre mil. Som al Pedró del Pla d'Anyella. Tothom s'ajuda i la cosa es fa ràpida; la ramada s'envolta de camions i a carregar s'ha dit. Hi ha molt bona harmonia i companyonia; la gent gran les atura i els més joves les agafen. Quan està tot carregat, es tria el darrer ramat, el meu, que a diferència dels altres és l'únic que aquest dia marxa a peu. Com canvien les coses en pocs anys!

Havia anat a can Cabanes fa uns vint anys; una tardor hi vaig guardar la ramada. Allà es feia el mateix amb les ramades que el que es fa avui dia, o sigui triar les

Els pocs pastors joves travessem els quaranta anys i els més grans que resisteixen fins al darrer badall, cada hivern, o per l'edat o per alguna malaltia en plega algun, perdent-se un altre ramat, un altre testimoni d'una forma de viure que desapareix lentament.

ovelles, però amb la diferència que, com a totes les muntanyes, dels camions no se'n parlava. Quan s'havia triat, i després d'acomodar-nos tots fins l'any que ve, donàvem la preferència al ramat que anava més lluny i, després de posar les esquelles grosses, l'un darrere l'altre anàvem marxant, donant-nos tots un tros de distància per no barrejar. Els uns cap a Prats de Lluçanès, els altres cap a Berga, el major (en Pep Bitarella) cap a Gisclareny, els altres cap a Cercs, d'altres cap a Sant Julià de

Cerdanyola i d'altres cap a Vallcebre. En un dia deixàvem la muntanya neta i sola i, com ja se sap, "muntanyes que no hi sonin esquelles, no us fieu d'elles". Passat Sant Miquel, d'un dia per l'altre la muntanya es pot enrarrir fortament.

Dos dies hi estaven alguns per arribar a casa i d'altres tres o quatre, però no pas-sava res; era una cosa normal. De vegades amb bon temps i d'altres amb pluja, però tard o d'hora tots arribàvem a casa.

Per nosaltres, anar de camí era com una petita festa, un canvi d'estació. Però, amb pocs anys, això ja comença a ser història.

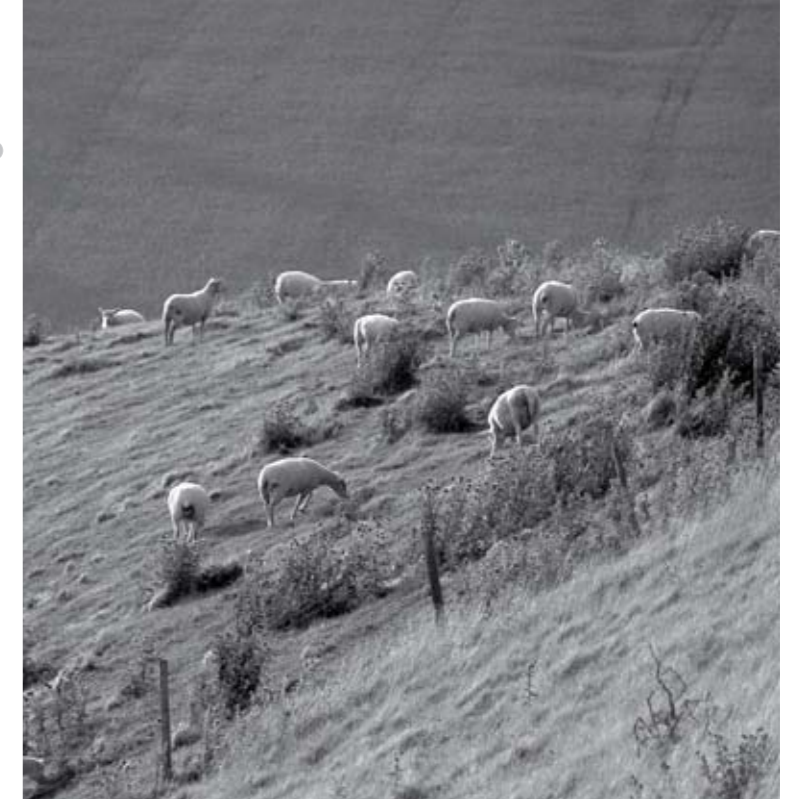
Reprenç el viatge des del Pedró del Pla d'Anyella. En passar pel Coll de la Creueta els camions plens d'ovelles i els seus amos ens diuen adéu i fins l'any que ve. Quasi tots són de Tarragona, i penso que és curiós el fet que abans haurien trigat quinze dies o tres setmanes a tornar-hi, mentre que avui hi arribaran abans que jo, que vaig a la Pobla de Lillet, que és molt a la vora.

Són dos quarts de tres de la tarda, s'aplana la boira baixa i feina finc per a veure els dos xicots que m'acompanyen i al darrere el ramat. Un any més, de retorn a casa, vaig al davant acompanyat de la Bola, una gosseta d'atura catalana molt trempada, i de les ovelles manyagues i dels tres moltons: en Xic, l'Estelat i en Vailet. És un moment nostàlgic i el silenci i la tristot i soledat que dona la boira baixa em convida a pensar.

Anem cap a Castellar de n'Hug i passem pel mig del poble. Fem un camí que abans només era exclusiu per a vaques i eugues i animals de peu rodó. Les ovelles, abans d'arribar a Castellar, a la barriada de Can Ros, on es troben dos camins ramaders, un que venia del Ripollès i un altre que venia de Tarragona, passaven per davant de ca la Toia i agafaven una carretera que passava pel mig de les cases cap al Pedró de les Rates, on un xic abans hi havia una retorada. Continuaven enfilant-se cap a les Fontetes de Castellar, on hi havia una altra retorada i dret d'abeurada, enfilant-se fins a trobar la carena de la muntanya de Castellar, d'on ve el camí ramader de l'Empordà que, procedent de Pardines, passava pel mig de Ribes i Campelles i sortia al Collet de Remolador, i que carena enllà es trobava amb el de les vaques i eugues al Coll de la Creueta.

Però poca gent sabem això. Aviat, de continuar així, no hi passarà ningú. Els pocs pastors joves travessem els quaranta anys i els més grans que resisteixen fins al darrer badall, cada hivern, o per l'edat o per alguna malaltia en plega algun, perdent-se un altre ramat, un altre testimoni d'una forma de viure que desapareix lentament. El fil ha facilitat una vida més còmoda, que permet guardar les vaques des de casa, i d'altra banda el sanejament ens ha colpejat sense pietat ni contemplacions, i ha arruïnat alguns pastors.

Per això, quan trepitjo aquests camins, pels quals ha passat tanta gent i tants de ramats amb mitjanes i barrombes, que els donaven vida, no deixo d'estar trist i nostàlgic. Serà el darrer any que hi passo? El meu és un dels pocs ramats que dona vida a un camí que es va embrutant, les parets del qual es van esllavissant i que plora en silenci el seu destí. En tot l'hivern, a l'Alt Berguedà només trobareu esporàdicament el meu ramat i el d'en Josep de can Graners; a l'hivern anem junts i fem servir aquests camins, entre la Pobla de Lillet, Guardiola, Bagà i Vallcebre.

Vull fer una crida als pastors, que abans no ens extingim diguem tot el que sapiguem i defensem una cosa que és ben nostra.

Mentre que abans era molt freqüent el nostre pas, ara és una cosa estranya. Encara que la Llei de 23 de març de 1995 protegeix els camins ramaders, en no estar ben marcats de vegades surt algú a impedir-nos el pas, sense saber que el camí és nostre, per damunt de fils, de tanques, de jardins, de conreus i de construccions. El que era... és, i fa més de mil anys! Encara que no estigui escrit en els plànols (pocs, per cert) que té ICONA.

En ple segle XXI, que tothom ha anat a estudi i que es parla de respecte i educació, algunes vegades, sense jo faltar, n'he trobat ben poca. No sóc cap delinqüent, ni vaig 'equivocat'; només estic fent un camí, envaït moltes vegades per la urbanització, la intolerància, la ignorància, el poc respecte i, de vegades, la mala educació. Per això, de vegades m'indignen totes aquestes coses i trobo que plegar seria la millor solució: fora noses!, i suposo que, com tot a la vida, arribarà. Però no sense abans deixar el meu testimoni del que sé d'aquest petit tros de Catalunya que és l'Alt Berguedà, rebuda oralment dels vells i a la vegada dels vells dels seus vells. És per això que m'he decidit a fer aquest escrit, a la tarda, al mig d'un camp amb el so d'esquelles i esquellerincs, picardes i barrombes, ja que som a la tardor.

No sé si aquest escrit s'entendrà gaire, però dic el que penso i sento en aquest moment. Alguna hora ens deien "els senyors dels camins", però crec que aviat passaran generacions que, encara que vulguin, no hi veuran a passar cap ramat. Vull fer una crida als pastors, que abans no ens extingim diguem tot el que sapiguem i defensem una cosa que és ben nostra. Aquest patrimoni no tan sols és dels vells i nostre, sinó també dels qui poden venir. Potser, encara que no ho sembli, un nostre nét es pugui sentir orgullós i torni a tenir ovelles arran del testimoni que hàgim deixat entre tots.

SERVEIS

Restaurante Hindú Vegetariano

Govinda
Menús mediodía y fin de semana
Desde 1986

Pl. Vila de Madrid, 4
08002 Barcelona
Tel. 93 318 77 29
www.amalteaygovinda.com

Restaurant Vegetarià Amaltea

Diputació 164 - 08001 Barcelona -
Tel. 93 454 86 13 metro Urgel -
www.amalteaygovinda.com

CENTRE DE IOGA IYENGAR® DE BARCELONA

Nova adreça i noves instal·lacions

C/ Portal del Àngel, 42, 4º B
08002 Barcelona ☎ 93 318 35 33
www.iogabcn.cat
info@iogabcn.cat

Restaurant Vegetarià la riera

Vine i tomaràs

Regent Mendieta, 15 - 08028 BCN
Tel. 629 57 42 68 / 650 42 94 40
HORARI: de dilluns a dissabte, de 13 a 16h menys festius.

Sopars per a grups

L'Art de la Salut

Cursos de Tai-Chi Taoista

Grups nous cada trimestre

Per a totes les edats

Diversos centres a la província de Barcelona.

Horari d'Informació:
de 9 a 14h
Tel.: 93 284 04 91
Pl. Joanic, 3 - Barcelona
www.taoista.org.es

PRODUCTES ECOLÒGICS I NATURALS
COMERÇ RESPONSABLE

- Hortalisses i fruites fresques de conreu biològic
- Pans integrals de diversos cereals biològics
- Productes a l'engròs
- Cereals biològics
- Flocs de cereals biològics
- Formatges artesans
- Lactis
- Pastes integrals (espaguetis, tallarines, fideus, galets, amb farines biològiques)
- Proteïnes vegetals (seitan, tofu, tempeh)
- Oli d'oliva premsat en fred, biològic
- Cosmètica alternativa
- Farmaciola Natural
- Flors de Bach
- Llibreria Ecologista
- Música, cassets

la Botiga del Sol

E-mail: botigadelsol@telefonica.net
Horari: de dilluns a dissabte de 10 a 14h i de 16.45 a 21h
Xiquets de Valls, 9 (Plaça del Sol - Gràcia) Tel. 93 415 55 30 - Barcelona

No podia acabar aquest escrit sense rendir un homenatge a la gent gran que per desgràcia ja no hi són. Pastors que han mort. En realitat, ells han sigut els veritables testimonis orals i continuadors d'aquests camins. Per a tots ells va dedicada la cançó del pastor, que és un fragment de la Cançó d'Amor i de Guerra.

*Les neus de les muntanyes
em diuen adéu:
les pedres de les serres
m'ho diuen també.*

*Trist i ben trist cantava
un caduc vell pastor
veient que n'arribava
sens trigar la tardor.*

*Ja mai més les muntanyes
podré remuntar:
adéu cabanya aimada,
adéu mon ramat.*

*Que dolça és la joinesa,
que trista és la recordança,
lluny de mi la pena
del teu bon record.*

*Pastor vellet i trist, caduc pastor,
ton cor viurà en les neus de la tardor.*

*La mort tingué pietat del seu dolor
i va tancar-li sons ulls amb un petó.*

*Posaren damunt sa fossa
una creu feta del seu bastó.*

Un fort agraïment pel que estan fent els Amics dels Camins Ramaders per ajudar a recopilar totes les informacions que contribueixen a aclarir alguns dels problemes d'aquests camins, contribuint així a una petita part de la història de Catalunya. **PASTORS, PER SORT NO ESTEM SOLS!**

AVATAR

Una metàfora de la nostra crisi ecològica

Avatar és per damunt de tot una història d'amor i d'alliberament, en què pot veure's com un grapat de nadius plenament integrats en el seu entorn natural es llencen a lluitar per alliberar-se de l'espoliació fruit de l'ambició sense límits d'una corporació minera d'humans (la nostra en el fons) disposats a la més brutal depredació de la natura. La història en aquest sentit no és nova, lamentablement. Els pobles indígenes del planeta Terra són espoliats diàriament amb extrema violència pel fet que estan ubicats en territoris plens de petroli, minerals estratègics o simplement boscos que cal reduir a metres cúbics de fusta primer per després convertir-los en pastura per fer créixer pinsos i engreixar les hamburgueses que amb tant de gust ens mengem.

El protagonista, en Jake, sense ser-ne gaire conscient realitza un viatge quasi iniciàtic de descobriment del veritable Edèn, en què cal lluitar dia a dia per sobreviure però també ser agraït per tot el que es rep de la natura. I Neytiri, la indígena na'vi que li ho farà veure, li recorda que no hi ha paradís sense esforç. L'amor, aquesta força que passa per descobrir l'altre i deixar que t'ensenyin a la vegada que compartir, és el nucli d'aquesta llarga aventura. *Avatar* és més que res la història del descobriment entre una alienígena i un humà biotransformat per tal que sigui

un cavall de Troia que acabi amb els alienígenes i deixi fluir els recursos naturals per al benestar dels conqueridors. Tot el film és ple de senyals fent l'ullet a la importància de conservar i protegir el nostre entorn. Hi ha detalls ben significatius, com que els na'vi, en cavalcar els seus animals terrestres o alats, s'hi connecten a través dels seus pèls.

En plena crisi ambiental del segle XXI, aquest film és també un bon exemple de refundació del cinema fantàstic a favor de causes justes. I això en si mateix ja té un cert valor, atesa l'escassetat de compromís vital que caracteritza la nostra societat materialista, encara que es presenti amb un dispendi econòmic de gran magnitud i una gran exhibició tecnològica digital.

Però més enllà del món del setè art també hi ha dos mil milions de persones que pateixen fam al planeta Terra i que mai no podran veure *Avatar*. Així que els privilegiats que podem gaudir d'aquest espectacle imaginatiu, emocional i trepidant que és *Avatar* no hauríem de deixar escapar l'essència del film, que duu els na'vi a una lluita desigual per defensar la seva natura.

En plena crisi ambiental del segle XXI, aquest film és un bon exemple de refundació del cinema fantàstic a favor de causes justes.

Allò que seria veritablement sostenible seria que visquéssim d'una forma més austera, sense necessitar tres planetes per a dur el nivell de vida de què gaudim els qui podem veure *Avatar*. El privilegi de poder veure la pel·lícula hauria de ser un estímul per a canviar definitivament. Perquè el planeta dels na'vi, Pandora, pot sobreviure en el cel·luloide, però falta veure si la Terra ho farà en la realitat si seguim com fins ara, amb uns i altres espoliant-la sense contemplacions.

Equip de la Fundació Terra

NOSTÀLGIA DE PANDORA

Diuen els seus col·laboradors que en realitat en Jim, per al·lusió a James Cameron, ja venia de tornada; que ja havia estat allà, a Pandora, una lluna amb ambient similar a la Terra, que orbita en un planeta gasós gegantí anomenat Polifem, en el sistema estel·lar Alfa Centaure, situat a 4,4 anys llum de distància. Pandora ja forma part del nostre més bell imaginari col·lectiu. A tots els països hi ha gent cavalcant, encara que sigui amb la imaginació, les aus gegantines de Pandora, assaborint les seves fruites sucoses, penjant-se de les lianes dels seus arbres majestuosos...

Hi ha altres mons, hi ha més meravella que la que puguem somniari, ens està dient amb *Avatar* el seu acurat director. Perquè no n'hi hagi cap dubte, ens mostra la lluna de Polifem i la seva sorprenent biodiversitat. Pandora és allà, al nostre abast. El món virtual s'acosta a les realitats superiors, alertant-nos del fet que són allà, en algun lloc, cada cop més properes. L'ésser humà comença a percebre-les i a animar-les, a conservar-les i reproduir-les.

La pel·lícula *Avatar* canta a la vida en totes les seves formes inimaginables; per descomptat als arbres, als quals devem tant. L'admiració d'en Jake, el protagonista, per la cultura i les capacitats dels na'vi, en realitat d'altres civilitzacions de més enllà de la Terra, és també nostra. Qui no compraria bitllet a Pandora i la seva natura pura? No serà *Avatar* l'expressió col·lectiva d'una irrefrenable nostàlgia per un planeta verge?

Avatar no és una mera pel·lícula amb ostentació d'efectes especials i missatge ecologista. *Avatar* és un ferm al·legat contra l'espoli. Ens parla d'una vida que és sagrada aquí i a l'altre extrem de l'Univers, a Pandora i a tot arreu, i ho fa amb una genialitat sense precedents. La vida és sublim i beneïda i és necessari defensar-la, ens diuen el protagonista d'*Avatar* i la gent na'vi a cau d'orella.

Hi ha qui tem, i així ho ha expressat, que ens agenollem davant del gegantí arbre Mare; que rendim suprema admiració per tota la creació; que ens unim al cel per mitjà d'un simple cordó sense necessitat d'intermediaris; que el mateix Déu de tot l'Univers a cada planeta tingui un nom diferent, Eywa per exemple a Pandora. Sembla que *Avatar* vingui a clausurar aquests i altres dominis que es troben ja fora del temps, com els d'aquells que degraden la natura i retallen llibertats.

Tot i les seves dosis de batalla inherents a una superproducció nord-americana, *Avatar* és un cant a l'amor i a la germanor, és un convit a somniari amb la vida en altres dimensions més

'Avatar' és tot un fenomen social l'abast del qual encara és aventurat vaticinar. Pot ser un avenç en l'evolució col·lectiva cap a horitzons més amplis i transcendents.

lluminoses, és un argument per a la unió de les civilitzacions, en contra del xoc de mons diferents. *Avatar* és més que una pel·lícula i per això tremolen els defensors d'un paradigma de privilegis caducs. *Avatar* és tot un fenomen social l'abast del qual encara és aventurat vaticinar. Pot ser un avenç en l'evolució col·lectiva cap a horitzons més amplis i transcendents, a favor de la sacralitat de tot el que existeix. Tant de bo sigui així!

Equip de Portal Dorado

AGENDA

BARCELONA, COMPROMESA CONTRA EL CANVI CLIMÀTIC? QUE NO ENS VENGUIN LA MOTO

El doctor Pep Puig i Boix, membre del Consell Municipal de Medi Ambient i Sostenibilitat, va adreçar a l'alcalde de Barcelona una carta en què li deia: "M'he assabentat [...] que l'Ajuntament de Barcelona es dona de baixa de l'associació Aliança del Clima de les Ciutats Europees amb els Pobles Indígenes dels Boscos Humits Tropicals. Vull manifestar-vos el meu astorament de veure com l'Ajuntament [...] renuncia a ser part d'una de les xarxes més actives a Europa pel que fa a la lluita contra el canvi climàtic [...]"

La resposta de l'alcalde, Jordi Hereu: "Com bé sap, en els darrers anys [...] han aparegut noves xarxes de ciutats i nous actors que treballen per a la protecció climàtica des d'una perspectiva global. Entre d'altres, Barcelona ha assumit un rol important a ICLEI (Governs Locals per la Sostenibilitat) i UCLG, xarxes que coordinen l'acció internacional global de les ciutats en la lluita contra el canvi climàtic [...] Hem col·laborat també amb xarxes més específiques com Energie-Cités o la xarxa de recent creació C40 Large Cities Climate Leadership Group. [...] atès que les xarxes s'han anat especialitzant temàticament i geogràficament, l'Ajuntament de Barcelona ha considerat oportú focalitzar els esforços en els àmbits de treball més significatius i més efectius."

Pep Puig ha qualificat de "patètica" la resposta. Preguntat al respecte per aquest mitjà, ha declarat: "De les poques xarxes que treballen de debò en el tema d'energia i canvi climàtic, The Climate Alliance of European Cities with the Indigenous Rainforest Peoples (<http://www.klimabuendnis.org/>) és de les més serioses que hi ha. El que passa és que els municipis adherits han de complir els compromisos, i Barcelona... no els ha complert mai."

A Juantxo López de Uralde, director de Greenpeace Espanya (Barcelona, gener de 2010)

GRÀCIES JUANTXO PER RECORDAR-NOS EL CAMÍ

La cimera climàtica de Copenhaguen potser haurà estat la darrera oportunitat que ha tingut el sistema d'estats nació en el marc de les Nacions Unides per fer front al canvi climàtic. Després de 15 anys de negociacions del clima, coronades pel fracàs de Copenhaguen, potser comença a ser l'hora que la lluita contra el canvi climàtic torni a ser liderada per la ciutadania i la societat civil organitzada de la mateixa manera com a Dinamarca, als anys 70, la societat civil liderava la lluita que va impedir la nuclearització i obria la porta a la solució per a aturar el canvi climàtic: les energies netes i d'origen renovable.

Per manifestar això en una pancarta, i de forma ben pacífica, davant els caps d'Estat i de govern del món, en Juantxo Lopez de Uralde, director de Greenpeace Espanya, va ser detingut per la policia danesa i empresonat com si fos un delinqüent.

A l'Europa del segle 21, un país membre de la UE va vulnerar els drets humans d'un ciutadà espanyol, i de molts altres ciutadans europeus detinguts al llarg de la COP15 a Copenhaguen, i el president de torn de la UE, José Luis Rodríguez Zapatero, va callar i atorgar. Però aquella lluita encetada a Dinamarca l'any 1975, per proposar alternatives a la nuclearització, continua encara avui per assolir que aquell petit país del nord d'Europa tingui un subministrament d'energia d'origen 100% renovable l'any 2030. Aquella lluita s'ha anat escampant arreu del món, on cada dia són més els sectors de la societat que reclamen posar data de caducitat a l'energia nuclear i als combustibles fòssils, i disposar d'un subministrament d'energia eficient, net i d'origen 100% renovable [...].

(Josep Puig i Boix, doctor enginyer industrial)

Comunicat de premsa, 25 de febrer de 2010 [extractes]

CENTENARS DE MEGAWATTS EÒLICS ES DESAPROFITEN PER CULPA DE LES CENTRALS NUCLEARS

L'energia eòlica ha tornat a batre el seu propi rècord de generació d'electricitat: 12.902 MW a les 11.20h del dia 24 de febrer. Però no tota l'energia neta i gratuïta que el vent està proporcionant aquests dies s'ha pogut aprofitar, ja que la manca de flexibilitat de les centrals nuclears per a modular la seva producció en funció de la demanda ha obligat Red Eléctrica a ordenar l'aturada de centenars de molins que estaven funcionant perfectament. Mentrestant, la producció nuclear s'ha mantingut invariable, aliena a les oscil·lacions de la demanda i a la disponibilitat d'energies d'origen renovable. En canvi, les centrals tèrmiques de gas i de carbó han reduït la seva producció al mínim tècnic per tal de permetre l'aprofitament de l'energia d'origen renovable.

Greenpeace critica que el Govern, en lloc de donar suport a les energies d'origen renovable i reduir la nuclear, estigui posant cada cop més obstacles a les primeres. El més gran d'ells és actualment l'anomenat 'registre de preassignació', un embut que limita la quantitat de potència d'origen renovable que es pot instal·lar, amb la finalitat d'afavorir els interessos de les elèctriques per tal que les seves centrals tèrmiques no perdin massa hores de funcionament per culpa de les energies d'origen renovable. El proper mes de juny el Govern haurà de presentar un nou pla d'energies d'origen renovable amb objectius per al 2020. Greenpeace proposa que almenys un 50% de l'electricitat anual que es consumeixi a Espanya sigui d'origen renovable en aquest any.

(Anna Rosa Martínez, delegada de Greenpeace a Catalunya)

COSES DEL PLANETA TERRA

EL MANIFEST DE LA GENERACIÓ VERDA

Com a representant de la raça humana, organitzat/da com a Generació Verda, creient que la ignorància, la negligència o el menyspreu vers els drets de la Terra són l'única causa de destrucció ecològica i malestar social, **m'he decidit a exposar en una solemne declaració els drets naturals, inalienables i sagrats de la Generació Verda**, de manera que aquesta declaració estigui de forma permanent davant de tots els habitants d'aquest planeta i els recordi continuament els seus drets i deures vers el món. Per tant, **com a membre de la Generació Verda, reconec i proclamo, en presència de la Mare Natura, les següents responsabilitats de la Generació Verda i dels seus membres:**

1.- Jo seré un/a ciutadà/ana actiu/va. Votaré aviat i sovint, però sóc conscient que el vot és solament el primer pas en un engatjament polític. Ens correspon a nosaltres exercir el nostre poder col·lectiu en suport dels candidats que representen els ideals de la Generació Verda i fer a aquests líders responsables de cada pas en el camí, incloent-hi compromís cívic, vinculació a la comunitat i protesta pacífica. Prevaldrà el nostre missatge d'esperança, equitat i justícia, i jo em comprometo a dur a terme aquest missatge cap a la seva natural i verda finalitat.

- Jo votaré en defensa de la Generació Verda en cada ocasió.
- Jo demanaré al meu representant que formi part de la Generació Verda.
- Jo cercaré mètodes pacífics per aturar l'ús dels combustibles fòssils i nuclears.

2.- Jo transformaré el meu entorn immediat. Sóc conscient de l'impacte de les meves accions immediates. El destí del món és més que la suma de les accions individuals singulars, ja que el nostre futur depèn de les cultures humanes i dels valors que instal·len en els éssers humans. Jo em comprometo a ajudar la Generació Verda a transformar el que ara és verd i sostenible, dia a dia, en l'ordinari *statu quo* de les societats globals.

- Jo contribuiré a enverdir la meva escola.

- Jo contribuiré a enverdir casa meva.
- Jo contribuiré a enverdir el meu lloc de treball.

3.- Jo em mantindré informat/da i informaré els altres. Jo comprenc que la forma que avui té el món no és la forma com serà demà. La Generació Verda s'omplirà de gent dinàmica, diversa i diferent d'arreu del món. Jo, per tant, seré responsable de la meva educació, faré el millor per comprendre les variades perspectives abraçades pel nostre moviment, i empenyeré fort el singular objectiu de la Generació Verda: un futur net, just i sostenible per a tothom.

- Jo reclutaré 5 persones perquè s'apleguin en la Generació Verda.
- Jo m'autoeducaré en les preocupacions ecològiques del nostre temps.
- Jo educaré els altres en les preocupacions ecològiques del nostre temps.

4.- Jo consumiré de forma sàvia. Jo desaprovare la cultura de l'excés que dona forma a la nostra societat. Avui em comprometo a liderar el camí cap a una societat neta, justa i sostenible. Començaré reduint la meva petja de carboni i enverdir la meva vida de qualsevol manera que pugui. La Generació Verda comença en la meva persona a escala individual, però reconec que és el meu deure escampar la nostra nova forma de vida arreu i a totes les persones que vulguin escoltar el seu missatge.

- Jo menjaré aliments locals, sostenibles, humans i ecològics sempre que sigui possible.
- Jo compartiré el cotxe, faré servir el transport públic, caminaré o pedalejaré sempre que pugui.
- Jo compraré productes verds, eficients energèticament, sempre que sigui possible.

Jo, sotasignat, em comprometo amb la Generació Verda i amb tots els seus principis.

A _____, el ___ de/d' _____ de 2010

NOM I COGNOMS	POBLACIÓ	DNI	SIGNATURA

Signar i enviar a: Dia de la Terra, apartat de correus 10145, 08080 Barcelona.

protege **tu cuerpo**
cuida **tu salud**

con
RESVERASOR

jugo deshidratado de la **piel y semillas**
de **uvas negras**

ELEVADA CAPACIDAD ANTIOXIDANTE
Contrarresta los efectos
de los radicales libres

**AYUDA A PREVENIR EL ENVEJECIMIENTO
CELULAR Y LOS PROBLEMAS
ASOCIADOS AL ESTRÉS OXIDATIVO**

CON LA GARANTÍA DE

SoriaNatural

Polígono La Sacea, nº 1 42162 GARRAY (SORIA)
tel 975 252 046 - fax 975 252 267
www.sorianatural.es

Vitis vinifera L. fructus

RUTES DE PATRIMONI ARQUITECTÒNIC

Xarxa de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona

22 rutes a peu per descobrir
tot el patrimoni històric i cultural
dels 12 parcs de la província de Barcelona

www.diba.cat/rutespatrimoni
Molt interessant i atractiva. Amb galeries
d'imatges i vídeos, *tracks* dels itineraris, etc.
Us sorprendrà!

www.diba.cat
Consulteu al web els punts on trobar-la,
demaneu-la a xarxaparc@diba.cat,
o al tel. 934 022 400
(fins exhaurir existències)

Xarxa de Parcs Naturals
101.576 ha d'espais naturals
protegits a 100 municipis

www.diba.cat/parcsn

**Diputació
Barcelona**

